

OPTIKEREN

Tidsskrift for norsk optometri og synsvitenskap

Nº6

Glaukom

KONGSBERG
VISION
MEETING

CLINICAL
CONFERENCE

SILMO PARIS

DESEMBER 2023

Life demands more of our eyes

PARTICULARLY FOR PRESBYOPIC PATIENTS

Offer your patients crisp and clear vision **at all distances** and lighting conditions^{1*} – plus all day comfort^{^1}

Product image for illustrative purposes.

Extending the **ACUVUE® MULTIFOCAL** portfolio with our latest innovation **ACUVUE® OASYS MAX 1-Day MULTIFOCAL**

3 unique technologies united to meet more presbyopic needs:

**TEARSTABLE™
TECHNOLOGY**

**OPTIBLUE™
LIGHT FILTER****

**PUPIL OPTIMISED
DESIGN**

^{*}n=172
[^]n=378
**Filtering of HEV light by contact lenses has not been demonstrated to confer any systemic and/or ocular health benefit to the user.
The Eye Care Professional should be consulted for more information
1. JJV Data on File 2022. Subjective Stand-Alone Claims for ACUVUE OASYS MAX 1-Day MULTIFOCAL Contact Lenses - Exploratory Meta-analysis.

© Johnson & Johnson AB 2023. ACUVUE®, ACUVUE® OASYS MAX 1-Day MULTIFOCAL, TearStable™ Technology and OptiBlue™ Light Filter are trademarks of Johnson & Johnson. ACUVUE® Contact Lenses are indicated for vision correction. For detailed product description and safety information, please consult the Instructions for Use or visit www.e-IJU.com. PP2023MLT7129.

ACUVUE®

Nº6

NYHETER

REPORTASJER

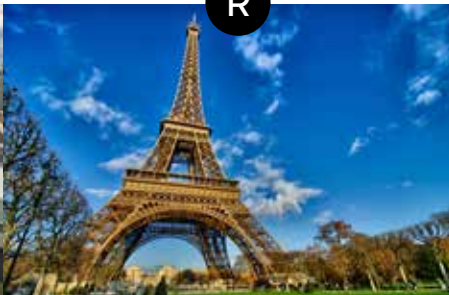
FAGSTOFF

N

Nordisk optikermøte

R

Optikk og trender i Paris

F

Clinical Conference

Nyheter

- 6 La press på politikerne
- 7 Glaukom på Fagkonferansen 2024
- 8 Kritiserte redusert brillestøtte
- 8 Optikere i mediebildet
- 10 Optikertrender i Norden
- 12 Sammen styrker vi optikeren
- 14 NOF under huden
- 16 Min arbeidsuke

Reportasjer

- 18 Silmo Paris
 - 22 American Academy
- ### Bransjenytt
- 48 Dyktige butikkmedarbeidere i c) optikk
 - 48 Julbo utvider horisonten
 - 50 Skibrille fra evil eye
 - 50 Actus People til Norge
 - 51 Opti München 12.-14. januar 2024
 - 52 Kryssord
 - 54 Eyecheck blir Eys

Fagstoff

- 28 Kongsberg Vision Meeting
- 36 The Hood method
- 38 Klinisk beslutningstaking og delt pasientbehandling
- 40 Optiker eller optometrist?
- 42 Glaukom
- 44 Mastergrad
- 46 Optikerutdanningen

Jobbsøker?

Se annonser bakerst i bladet

Forsidefoto: Colourbox

OPTIKEREN

ANSVARLIG UTGIVER

Norges Optikerforbund (NOF)
Øvre Slottsgt.18/20, 0157 Oslo
Telefon: 23 35 54 50
Epost: post@optikerforbund.no

OPTIKEREN

www.optikerforbund.no
redaksjonen@optikerforbund.no

Redaktør
Dag Øyvind Olsen
Epost: dag@optikerforbund.no
Tlf: 92 45 00 39

REDAKSJONSKOMITÉ

Trude Elisabeth Henriksen,
Merete Bøe, Kristin Seland Ågústsdóttir,
Dag Øyvind Olsen, Solveig Hovstein

ANNONSESALG

Stina Olsen Klæboe
Epost: stina@optikerforbund.no
Tlf: 23 35 54 50
Mobil: 92 29 28 74

DESIGN OG PRODUKSJON

Design: Merkur Grafisk AS
Trykk: Merkur Grafisk AS
Opplag: 2265

PLANLAGT UTGIVELSE

6 NUMMER PR. ÅR

NR.	MATERIELL- FRIST	UTG. DATO
1	26/01	28/02
2	22/03	24/04
3	24/05	26/06
4	26/07	28/08
5	20/09	23/10
6	15/11	18/12

VEILEDNING TIL ARTIKKELFORFATTERE

Optikeren legges i sin helhet ut på
www.optikerne.no. Meningsytringer
i tidsskriftets ulike innlegg deles ikke
nødvendigvis av redaksjonen eller NOF.

ISSN 0333-1598

Dag Øyvind Olsen
Redaktør

FLERE MØTEPLASSER

Her i Norge er optikere spredt på store og små steder uten at man nødvendigvis har så mye annet kollegialt eller faglig fellesskap enn gjennom egen arbeidsplass. Det er åpenbart et behov for støtte og samhold, kanskje bare en prat med kollegaer på tvers av kjeder?

Takket være digitale verktøy som Teams og Zoom, er det lettere å pleie kontakter og å delta i faglige foredrag på nettet. Men det vil nok alltid bare forbli et supplement til møter mellom mennesker og alt det vi trenger for å kommunisere best mulig med hverandre.

I november testet NOF ut et nytt konsept, godt hjulpet av lokale ildsjeler i Tønsberg: Optikerkafe. En uformell sosial møteplass med twist, kaffe, et lite foredrag og informasjon om den nye mastergraden i synsvitenskap. Kun optikere i nærområdet var invitert og 25 kom. Langt flere ville gjerne ha vært med.

Her er det bare å brette opp ermene og aktivere dugnads-genet for NOF. Slike møteplasser kan bli en suksess, men er avhengig av lokale ildsjeler for å lykkes.

Dette året har det vært mye snakk om bruk av kunstig intelligens overalt i samfunnet, på synsprøverommet som i mediene. Vi kan love at Optikeren i overskuelig fremtid ikke vil bli laget av maskiner, men av mennesker av kjøtt og blod. Her er det verken KI-generert tekst eller bilder, men innhold laget av ekte mennesker.

God jul og godt nytt år!

Dag Øyvind Olsen
Redaktør

AKTIVITETSKALENDER

Vi anbefaler å følge med på kalenderen på nettsiden til optikerne.no. Denne kalenderen oppdateres jevnlig med nye arrangementer. Her finner du også aktive lenker til arrangementene.

2024:

12.-14. JANUAR

Opti, messe
München, Tyskland
www.opti.de

3.-5. FEBRUAR

Mido, messe
Milano, Italia
www.mido.it

22.-23 FEBRUAR

Eye and Vision internasjonal
fagkonferanse for optikere og øyeleger
Zurich, Sveits
<https://eye.ophtalmology-conferences.com/>

24.-26. FEBRUAR

100% Optical: Welcome to Europes
fastest growing optical event
London, England
www.100percentoptical.com

19.-21. APRIL

Generalforsamling Optikerbransjen
Landsmøte Norges Optikerforbund
Fagkonferanse
Kongsberg, Norge
www.optikerne.no

10.-12. MAI

European Academy of Optometry
and Optics
Helsinki, Finland
www.eaoo.online

PS! Du finner oppdatert informasjon på de aktuelle nettsidene.

Tips oss om arrangementer som du mener bør være med på aktivitetskalenderen på papir og nett:
dag@optikerforbund.no

Varilux®

XR series™

Varilux®

Det ledende merket
på progressive glass

i verden*

Det første øyeresponsive progressive glasset

Umiddelbar skarphet, selv i bevegelse

*Euromonitor, 2021 data; Retail value amongst spectacle lenses category, brands representing progressive lenses

LA PRESS PÅ POLITIKERNE

NOF har lagt press på politikerne i muntlige og skriftlige høringsvar i høst. Synsundersøkelse av barn som henvises til optiker, bør dekkes av det offentlige.

TEKST: DAG ØYVIND OLSEN FOTO: STORTINGET

Generalsekretær Hans Torvald Haugo deltok på flere høringer i Stortinget i høst.

I forbindelse med statsbudsjettet inviterte ulike komiteer på Stortinget forskjellige aktører i samfunnet til å komme med skriftlige og muntlige høringsvar. Norges Optikerforbund tok tak i temaer innen syn for både barn og eldre.

Der ble det satt søkelys på hvor viktig det er at barn følges opp, at de får dekket synsundersøkelse hos optiker og at dagens brillestøtteordning ikke fungerer godt nok.

NOF tar også til orde for at optikere kan avlaste fastleger og øyeleger innen flere pasientgrupper.

Dette er noe av hva NOFs generalsekretær Hans Torvald Haugo fortalte Arbeids- og sosialkomiteen:

– I forslaget til statsbudsjett for 2024 videreføres brillestøtten til barn. Det er bra! Å sørge for at barn ser godt, er et enkelt tiltak som kan gjøre skolehverdagen bedre for mange.

Norsk forskning har vist at barn og unge som trenger briller i skolen, ikke alltid har det.

Forskning viser også at yrkesvalgene våre henger sammen med hvor godt vi ser.

Så synet er en begrensende faktor i livet vårt. Vi er bekymret fordi brillestøtteordningen benyttes mindre enn forventet.

STOR AVSTAND

I Norge i dag er det stor avstand mellom skole og helse – dette er ikke en fordel for barn som ser dårlig.

– Dette vet vi fra et engelsk prosjekt som heter «Glasses in Classes». Der var et av hovedmålene å koble optiker og skolen tettere sammen, slik at skolen kunne bidra til å avdekke synsproblemer hos barn, men også forstå hvordan barna skulle bruke brillene sine på best måte.

Norges Optikerforbund mener vi bør få på plass et bedre samarbeid mellom skole og optiker for å sikre at skolebarn ser godt. Barn som vurderes for brillestøtte, og som henvises fra

helsesykepleier eller fastlege, bør få dekket synsundersøkelsen også når denne gjøres hos lokal optiker.

BO GODT HJEMME

I en annen høring «Felleskap og meistring – Bu trygt heime», tok Haugo opp at syn og synsfunksjon ikke er nevnt eller kommentert, noe som er underlig da synet er den sansen som vil være viktigst å ivareta for at folk skal kunne bo lenge hjemme.

Han viste til at Norge ligger i verdenstoppen når det gjelder fallskader blant eldre i hjemmet. Ingen bryr seg like mange århunder som oss.

I tillegg til å skape gode bomiljøer med riktig belysning, såkalte synsvennlige hjem, må helsetjenesten tilpasse seg at befolkningen blir eldre. Vi må bli flinkere til å oppdage og behandle øyesykdommer tidligere og mer effektivt. ●

” NOF tar også til orde for at optikere kan avlaste fastleger og øyeleger innen flere pasientgrupper.

Verdens syns- dag

Verdens synsdag var torsdag 12.oktober. I den forbindelse kom det et nyhetsbrev fra oss og Norges Blindforbund, der vi oppfordret medlemmene å svare på et spørreskjema omhandlende AMD. Der var det svak deltakelse. Vi oppfordrer dere til å svare på slike undersøkelser. Svarene brukes.

Høstmøte

Høstmøtet på Kongsberg med USN, Optikerbransjen (OB) og NOF handlet om innhold i fremtidige masterprogram. Diskusjonene gikk også rundt hvordan få studenter til å søke master, samt hva som skal være arbeidsoppgavene deres etter at de er ferdig.

Gøy på Kongsberg!

Vi er godt i gang med å planlegge Landsmøtet 2024 på Kongsberg. På fredagskvelden planlegges det for studentkro! Så vi oppfordrer alle til lete fram og evt. klargjøre de gamle studentbrillene sine for dette. Det blir gøy!

Følg oss på Facebook som 700 andre!

Vi oppfordrer alle medlemmer av NOF til å melde seg inn på den interne Facebook-siden vår «Norges Optikerforbund medlemmer», og følge den offentlige FB-siden vår «Norges Optikerforbund». Inviter gjerne venner inn.

GLAUKOM PÅ FAGKONFERANSEN 2024

TEKST OG FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

19.–21. april 2024 er det klart for fagkonferanse på Kongsberg. Optikers håndtering av glaukom er et nøkkeltema.

Fredag 19. april har Optikerbransjen sin generalforsamling og eget fagprogram for sine medlemmer, før den felles store fagdagen på Grand Hotel. Det jobbes nå med programmet, men vi kan rope at glaukom blir et viktig tema. Hvordan kan optiker og fastlege kobles bedre sammen? Pasientkommunikasjon settes på programmet, og det vil bli presentasjon av pasientkasus som alle kan lære noe av. Førstehjelp er også på agendaen. Dersom du har bidrag til kasus, ta kontakt med oss! Studenter vil bli tilbudt deltakelse på fagkonferansen til halv pris. Søndag 21. april holder Norges Optikerfor-

Styreleder Elisabeth Bjerke Egeberg i Norges Optikerforbund og Thor Magne Seland i Optikerbransjen ønsker velkommen til Kongsberg i april!

bund sitt ordinære Landsmøte og det vil denne dagen bli et eget program på hotellet tilpasset NOFs medlemmer. Mange utstillere har allerede meldt seg

på, og vi gleder oss til lærerike og gode dager i optometribyen Kongsberg! Følg med i nyhetsbrev og på Facebook for mer informasjon! 📍

KRITISERTE REDUSERT BRILLESTØTTE

Optikerbransjen fikk igjen satt barnebrilleordningen på dagsordenen i høst, etter å ha sendt ut en pressemelding om kutt i støtteordningen.

TEKST: DAG ØYVIND OLSEN FOTO: OLA GIMSE ESTENSTAD

Brillestøtten var budsjettert med 220 millioner kroner i 2023, og budsjettposten har på under et år blitt redusert med 140 millioner. Det avdekket, påpekte og kritiserte Optikerbransjen i tydelige ordelag i pressemeldingen som skapte stor medieoppmerksomhet. Det førte blant annet til at fagstatsråd og statsminister måtte forsvare ordningen i beste sendetid på NRK.

Daglig leder Tina Alvær deltok også i høring i Stortinget der hun fokuserte på tre svake punkter i nåværende støtteordning: Støtten i dagens ordning er for lav. Det må gis støtte til mer enn ett par briller i året. Reparasjoner må inkluderes i ordningen, og det må også abonnementsordninger.

Men det aller viktigste er at støtten i dagens ordning er betydelig redusert.

– De fleste barn får i dag et tilskudd på kun 770 kroner for briller. Under den forrige ordningen ble briller i gjennomsnitt dekket med 3 800 kroner av NAV. Vårt ønske er at brillestøtten den enkelte får, økes, slik at ordningen dekker

Tina Alvær i Optikerbransjen tok opp brillestøtten i Stortinget.

kostnaden for et par hensiktsmessige briller, sa Tina Alvær til stortingspolitikere.

Regjeringen forsvarte seg på sin side med at budsjettposten kan økes dersom bruken økes. Det er færre som har søkt brillestøtte enn det som i utgangspunktet var forventet.

– Vi kommer til å jobbe videre for å sørge for at brillestøtten til barn ikke svekkes, men heller styrkes. I dyrtiden vi er inne i nå med økende renter og økte matvarepriser, er det viktig at briller til barn ikke blir nedprioritert, sa Tina Alvær i Optikerbransjen. 📍

OPTIKERE I MEDIEBILDET

Hvordan fremstilles optikere i media, og hva skal til for å skrive gode artikler i Optikeren? Det fikk andreklasserstudentene i optometri lære mer om da Optikere redaktør foreleste og veiledet på USN.

TEKST OG FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

De siste årene har Optikeren fått presentere seg og diskutere mediebildet rundt optikere for studentene i faget «Optometri og samfunn» ved Universitetet i Sørøst-Norge. Det er en kombinasjon av refleksjon rundt hvordan mediene jobber og hva som fører til blir en god mediesak, og rene tips til å skrive artikler fra en journalists ståsted. Så går studentene i grupper og jobber med aktuelle fagrelaterte artikler for Optikeren, med veiledning fra redaktøren.

Dette gir nyttig skrivetrening og bedre forståelse av hvordan mediene

jobber frem en sak, og er et supplement til akademisk oppgaveskriving.

Studentene viste også stort engasjement i ulike saker rundt optikerprofesjonen. Det ble vist flere eksempler fra medieoppslag siste måneder. Det ene var innslag i Dagsrevyen om barnebrilleordningen, et innslag som var utløst av en pressemelding fra Optikerbransjen om kutt i brillestøtten. Det andre innslaget var også fra NRK og det var fra i sommer. Da frontet Norges Optikerforbund og Erik Robertstad hvordan optikere enkelt kan løse et

Redaktør Dag Øyvind Olsen med engasjerte optometristudenter.

stort problem og avlaste presset på øyelegene.

Fremover kommer flere av artiklene studentene skrev, på trykk i Optikeren! 📍

Optoteam- Optikere i hele Norge

Våre erfarne optikere
hjelper deg å nå dine mål.

La Optoteam sørge for
riktig bemanning i høst.

Ta kontakt på info@optoteam.no 411 10 404

OPTIKERTRENDER I NORDEN

Under det siste møtet i Nordisk Optiker Råd i september ble medlemmene oppdatert om utviklingen innen optikerbransjen i de nordiske landene.

TEKST: SOLVEIG HOVSTEIN

Nordisk Optiker Råd er et fellesskap av optikerorganisasjonene i Norden. Norges Optikerforbund var blant dem som stiftet NOR. Det er åpen dialog mellom organisasjonene. Ofte er man til hjelp og bistår optikere over landegrensene. Hver høst møtes lederne i de ulike forbundene til oppdatering og diskusjon, og høstens møte var lagt til Stockholm.

SVERIGE

I perioden fra 2018 til 2022 opplevde svenske optikervirksomheter en vekst på 25 % i omsetning. Mens antall butikker har økt med 5 %, har antall optikere i butikk gått ned med 8,5 % fra 2018 til 2023. Det er en tydelig trend med færre uavhengige butikker og en økning av kjedebutikker.

Det ble kunngjort på møtet at regjeringen har vedtatt et nytt juridisk rammeverk for optikere. Dette trer i kraft fra nyttår. Det er nå ingen tidsbegrensning for gyldighet på brillesedler, det gjelder kun for barn under åtte år. Det er også innført en endring i henvisningsrutiner til medisinsk behandling, og optikere er forventet å behandle pasientene fram til henvisning er medisinsk motivert. Nå har optikere også lov til å ta på øyet!* Aldersgrense for ordinering forblir uendret for barn over 8 år. Det er tillatt med synsundersøkelse for linser og å tilpasse kontaktlinser.

En annen nyhet er at Linnéuniversitetets optometriseksjon har åpnet en filial i Gøteborg, med 30 studenter.

DANMARK

I Danmark, som opplever lignende omsetningsvekst som Sverige, står

Fra venstre Rune Brautaset og Fredrik Thunell fra Sverige, Panu Tast fra Finland, Hans Torvald Haugo fra Norge og Jona Birna fra Island. Per Michael Larsen fra Danmark er fotograf.

bransjen overfor en utfordring knyttet til det økende antallet optikere som går av. Foreløpig er ikke dette dekket inn av antall utdanningsplasser ved universitetene. Noen kommersielle aktører presser på for et tredje utdanningssted, men dette blir ikke støttet av den danske optikerforeningen.

Økt behov for øyehelsehjelp hos en aldrende befolkning, kan føre til lengre ventetider i framtiden.

Optikerforeningen og andre ønsker å forlenge optikerutdanningen til 3,5 år og inkludere diagnostiske legemidler i utdanningen. Dette vil sannsynligvis bli en realitet, og forventet tidsramme er august 2026. De ønsker også at optikerne slippes inn i det felles henvisningssystemet.

ISLAND

På Island jobbes det opp mot Helse- direktoratet om diagnostiske legemidler og at optikere kan gjøre synsundersøkelser for søknad av førerkort.

De ønsker også mer anerkjennelse av optikerne og jobben de gjør. Øyelegeforeningen har argumentert mot alle forslag fra den islandske optometristforeningen. Neste steg er et møte med helseministeren. Det største fokuset akkurat nå er å få flere på Island til å ta optikerutdanning i de andre nordiske landene. Det er også

spørsmål om NOR-medlemmene kan bistå de islandske optikerne med digitale forelesninger.

BRUK AV MEDHJELPERE

Det er store forskjeller i de respektive lands lovverk. I Sverige er det opp til den som leverer tjenesten å organisere virksomheten på en måte som sikrer god omsorg og høy pasientsikkerhet. Hvordan dette gjøres er ikke detaljregulert. Det er ingen lov som beskytter de oppgavene som kun skal utføres av optikere, bortsett fra tilpasning av kontaktlinser.

De andre nordiske landene fokuserer i stedet mer på individet og dennes personlige ansvar. Det var enighet på møtet om at fremtiden vil kreve bruk av assistenter og teknisk utvikling.

PFAS (PERFLUORERTE STOFFER)

Det har blitt klart at PFAS finnes i myke og harde kontaktlinser, samt i innfatninger og belegg.

Det er sannsynlig at et eventuelt PFAS-forbud vil bli rullet ut med tid for tilpasning. Mye annet medisinsk utstyr inneholder PFAS og må skiftes ut før et forbud er mulig. 📍

**Kontaktlinser har blitt tilpasset med argumentet om at kontaktlinser har vært mellom fingre og øyet og andre undersøkelser er gjort på tilsvarende måte. Tidligere lovgivning har vært en barriere for undersøkelser med for eksempel diagnostiske midler.*

iwish^{RX}

multifocal torisk

- Custommade
- Leveringstid 14 dage
- Easy fittingguide

iwish^{RX} leveres også som
Multifocal Sfærisk, Torisk & Sfærisk

iwish^{RX}

Silicone Hydrogel, Class 1 UV Filter

Leveringsprogram

Sph	+ 10.00/- 10.00 (0.25D)
Cyl	-0.75 til - 5.75 (0.50D)
Axis	5° til 180° (5°)
Add	1.00/1.50/2.00/2.50 CD & CN
Ø	14.50/15.00
BC	8.30/8.60
Packsize	6

SAMMEN STYRKER VI OPTIKEREN

I høst kom det på plass en samarbeidsavtale mellom Norges Optikerforbund og Akademikerforbundet. Denne avtalen vil bidra til å styrke deg som fagperson og arbeidstaker.

TEKST: LENE LURAAS, STYREMEDLEM I NORGES OPTIKERFORBUND FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

Det har lenge vært pekt på mangelen på en arbeidstakerorganisasjon for optikere. Først og fremst har dette kommet til uttrykk via henvendelser til administrasjonen og som tydelige svar i medlemsundersøkelser. Medlemmene våre ønsker imidlertid ikke at NOF skal bli en arbeidstakerorganisasjon. NOF utredet dette videre og vi var i kontakt med flere organisasjoner for å finne en best mulig løsning. Dette er grunnen til at en samarbeidsavtale har kommet på plass med Akademikerforbundet og deres optikergruppe OiA.

Målsettingen med samarbeidsavtalen er at OiA skal bidra til at optikeren har en trygg fremtid som arbeidstaker og at de faglige interessene for optikeren ivaretas av NOF. Ved å samarbeide på tvers vil optikerens interesser styrkes. Det er nærliggende å tro at samarbeidet også vil føre til sterkere politisk kraft og optikeren som helsepersonell vil bli satt tydeligere på kartet. Både NOF og OiA ser at måten bransjen i dag er organisert på gir et behov for styrking av optikeren både som arbeidstaker og fagperson.

AVTALENS HOVEDPUNKTER

- Alle med NOF-medlemskap vil få tilbud om enkel rådgiving i arbeidslivsspørsmål hos Akademikerforbundet. Dette gjelder også for NOF-medlemmer på eiersiden.
- Organisasjonene skal samarbeide på en måte som gir økt politisk gjennomslag for optikeren som helsefagarbeider. Partene forplikter seg til å utveksle informasjon som er relevant for felles målsetning og ivaretagelse av organisasjonens satsningsområder.
- Medlemmer i OiA vil ha reserverte plasser på NOF sine faglige arrange-

Styremedlem Lene Luraas har ledet arbeidet i NOF med å finne en samarbeidsløsning som styrker optikeren som arbeidstaker og fagperson. Hun vil fremover informere om hva samarbeidet innebærer. Følg spesielt med på NOFs medlemsgruppe på Facebook og i nyhetsbrev.

99

La oss løfte blikket og se det hele i historisk perspektiv. Det er liten tvil om at de fleste optikere i dag er ansatte og ikke eiere.

menter. Akademikerforbundet dekker kostnader knyttet til reise og opphold for sine medlemmer etter egne retningslinjer.

HVA VIL VI?

Faget vårt er i rivende utvikling, som mye i samfunnet ellers. Endring og utvikling er i prinsippet viktig - så la oss ha to tanker i hodet på en gang. Eller tre! Vi skal ta vare på befolkningens øyehelse, sørge for at optikeren har trygge arbeidsrammer og vilkår, samtidig som vi driver lønnsomme virksomheter.

La oss løfte blikket å se det hele i historisk perspektiv. Det er liten tvil om at de fleste optikere i dag er ansatte og ikke eiere. Dette er i motsetning til da jeg så opp til min optiker-pappa, som eier og driver av egen virksomhet. Optikeren har, enkelt sagt, gått fra å lage briller og tilpasse linser, til å også passe på befolkningens øyehelse. Dette har vi generasjonen over oss å takke for. Når jeg ser på generasjonen under meg er jeg usikker på om det er optiker jeg vil råde de unge lovende til å bli. Med mindre vi også etter hvert kan ta del i å behandle befolkningen terapeutisk, for å nevne en viktig ting.

FREMTIDENS OPTIKER

Norges Optikerforbund skal være den sterkeste fagdriveren for norske optikere. Det er viktig at en kjedeuavhengig organisasjon jobber med den faglige utviklingen på en slik måte at optikerens rolle blir godt ivaretatt. Det er også viktig at det finnes en organisasjon som tar vare på optikeren som arbeidstaker. Vi må være helt sikre på at optikeren kan jobbe fritt og i tråd med helsepersonelloven og forsvarlighetsprinsippet.

Vi er helt avhengig av tillit i befolkningen for at bransjen vår skal gjøre faglige fremskritt. Så la oss ta tjenestene våre på alvor, øke vår kompetanse og ikke selge det verdi-

fulle arbeidet vårt på billigsalg. La meg understreke at det er mye godt arbeid som gjøres hos de ulike kjedene. Det er bare vesentlig å ha med seg at systemet vårt, hos de fleste optiske forretninger, i dag er tuftet på salg og fortjeneste av varer. Om vi ikke klarer å ha flere tanker i hodet på en gang tror jeg at myndigheter, annet helsepersonell og befolkningen ellers vil beskyldte oss for å ha uetiske hensikter. Det er tjenestene vi tilbyr som gjør oss relevante for fremtiden.

OPTIKEREN I SENTRUM

I arbeidet med denne avtalen har det vært viktig å sette optikeren i sentrum. Vi har hatt som mål å vise medlemmene at vi jobber med de sakene som optikeren etterlyser. Det er viktig at Norges Optikerforbund til enhver tid

er relevante for sine medlemmer samtidig som organisasjonen skal ivareta det vi er satt til. Jeg håper virkelig at alle optikere ser at de trenger Norges Optikerforbund fremover. Vi skal være relevante og viktige og ikke minst synliggjøre den jobben som gjøres.

FREMTIDEN ER LYS HVIS VI VIL

Følelsen av å være viktig for befolkningens øyehelse må ikke undervurderes. Om vi ender opp med å bli «brille-pusher» vil det bli vanskelig å holde på flinke fagfolk. Og på sikt så vil dette kunne bli en dyr erfaring for bransjen.

Vårt felles mål må være at vi går den faglige fremtiden lyst i møte med stolte arbeidstakere og en spennende arbeidshverdag. 🍷

AMBULERENDE OPTIKER

Stiller meg til rådighet for optikerforretninger rundt i Norge.

- Jeg har kurs i diagnostika og OCT
- Jeg har linsekompetanse
- Jeg er vant til en travel hverdag
- Jeg er medlem av (Norges Optikerforbund) NOF

Ta gjerne kontakt for avtaler og eventuelt tilbud.

Christian G. Hermansen

Karl Jonssons veg 1D
7037 Trondheim
Tlf.: 90202098
Mail: cghoptiker@hotmail.com

Her er styret samlet med representanter fra NOFs undergrupper på Kongsberg i høst.

NOF UNDER HUDEN

De jobber med alt fra etikk, til kliniske retningslinjer, humanitært arbeid og optikers kompetanse. I høst samarbeidet de med styret for å gjøre hverandre enda bedre.

TEKST OG FOTO: DAG ØVIND OLSEN

Fagutvalget, etisk råd, NOF ung, humanitært utvalg, redaksjonskomiteen i Optikeren og spesialist- og kompetansrådet er de faste «undergruppene» i NOF, som alle jobber med sine spesialfelt. Aktiviteten varierer, men felles for alle er de jobber for NOFs medlemmer.

Det er viktig å ha et høyt aktivitetsnivå og å vise frem det man jobber med. Terskelen for å ta kontakt og spørre om råd og bistand skal være lav. På idedugnaden ble alle bedt om å komme med innspill

til hva de andre grupperingene skal jobbe med. Bruk av kunstig intelligens og medhjelpere er to aktuelle temaer flere ønsker å se nærmere på. Her kan det komme nye kliniske retningslinjer eller spesifikke saker kan vurderes av etisk råd.

NOF har tilbakelagt et år med mange nye aktiviteter. I tillegg til de faste gruppene, har det blitt jobbet bredt med arbeidsliv og kommunikasjon dette året. Tilstedeværelse på Facebook kom på plass i høst og ny nettside er under utarbeiding.

Et mål fremover er at dette arbeidet skal synes bedre. NOF skal fortelle flere historier fra sitt indre liv, og dele mer meninger og kunnskap. For å få med deg det meste, anbefales du å melde deg inn i den lukkede gruppen Norges Optikerforbund på Facebook. Denne gruppen har passert 500 medlemmer, og den bør om ikke så lenge ha det dobbelte.

I årsmeldingen som kommer i første utgave av Optikeren 2024, kan du lese mer om alle NOFs utvalg, råd og komiteer – og hva de har gjort i 2023. 📍

Etisk råd ledes av en aktiv mann som mange kjenner. Holgeir Klausen er også engasjert i humanitært arbeid og har ellers daglig tilhold hos Specsavers på Gjøvik. Han ble også Norgesmester i optometri i fjor.

Fagutvalget er mest kjent for sitt arbeid med å lage og revidere kliniske retningslinjer. De bidrar også med å lage program til fagkonferansen. Her representert ved Kristin Seland Agustsdottir.

Humaniterutvalget ledes av Martin Leander Olsen. Han har vært på flere turer til Moldova og utvalget er blant annet kjent for sine fengselsprosjekt der de har utført synsundersøkelser i flere norske fengsler.

Styret, her representert ved nestleder Heidi Rygh Refseth, styreleder Elisabeth Bjerke Egeberg og styremedlem Erik Robertstad tok imot alle innspill til hva NOF sats e på fremover med åpne armer.

Min arbeidsuke

Navn: Jan Brekke
Utdannelsessted: Kongsberg
Ferdigutdannet: Aldri, vi lærer jo hele tiden.
Arbeidssted: Longyearbyen Sykehus

– Vi kom på mandag opp til Longyearbyen, der vi har en del stasjonert utstyr stående på sykehuset. Mindre måleinstrumenter som trykkmåler og oftalmoskop, prøvekasse og prøvebriller tar jeg med i håndbagasjen. I tillegg har Lisbeth og jeg med et stort antall innfatninger.

Svalbard utgjør et internasjonalt samfunn, og i år har vi dekket tolv ulike nasjonaliteter. Det har vært litt spesielt å ta synsundersøkelse på en russer den ene timen og så en ukrainer den neste. To ganger har jeg opplevd det denne arbeidsuken.

Her oppe er det nå helt mørkt døgnet rundt. En del av pasientene er barn som klager på hodeverk og som har blitt sendt til en synstest av skolelærere/sine bekymrede foreldre. Veldig ofte er det ikke synet det er noe galt med, men for

mye skjermtid. Jeg anbefaler dem å bruke mindre tid foran pc og heller være mer ute. Mange får også øyetrening.

Siden 1994 har vi lagt inn to turer til Longyearbyen i året. Når arbeidsuken her oppe er over, er det å reise tilbake til fastlandet og ferdigstille briller, som vi så sender til Svalbard igjen.

Et artig case denne uken, var at jeg måtte ta scooteren inn til en hundegård for å måle trykket på to av hundene. Eieren mistenkte glaukom. Dermed har jeg også vært «veterinær». 📍

FOTO: DAG ØYVIND OLSEN OG LOTTE GURI STEN

I august startet de med blanke ark. I november presenterte førsteklassingene på optometristudiet sine første poster. De har sett nærmere på en rekke temaer innen grunnleggende optometri. Du kan se film fra presentasjonene på vår Facebookgruppe.

NOF ønsker at lokale ildsjeler skal bidra til å samle lokale medlemmer til optikerkafe! Første samling skjedde i Tønsberg før jul, i lokalene til Erik Robertstad. Her var det fullt lokale for fag og hygge på tvers av kjeder og arbeidsgivere.

Et godt råd i sikkerhetskontrollen på Oslo lufthavn Gardermoen!

OPTICAL GROUP

Full frihet, eierskap og svært gode innkjøpsavtaler!

Ikke alle optikere ønsker å være en del av en større kjede, men alle ønsker gode betingelser. Som medlem av iC Optical Group beholder du friheten til å drive bedriften din som du vil, samtidig som du nyter godt av svært gode innkjøpsavtaler.

iC Optical Group gir medlemsbedriftene best mulige innkjøpsvilkår, samtidig som hver bedrift har et reelt eierskap til alliansen. iC forhandler fram gode innkjøpspriser for alle medlemmene samlet, og du beholder kontrollen over din egen butikk.

iC Optical Group er unik på mange måter. Det er et aksjeselskap hvor hver medlemsbedrift disponerer en aksje, og er medeiere i selskapet. Alle medlemmer skal ha full oversikt over hvordan selskapet drives.

Hovedårsaken til at butikker blir medlemmer hos oss, er større frihet og gode økonomiske betingelser.

Fakta iC Optical Group AS

- Ble stiftet etter at innkjøpsgruppene Frie Norske Optikere og Interlens slo seg sammen, og har vært i drift siden april 2017
- Har i dag 36 medlemsbedrifter spredt over hele landet
- Hver butikk beholder sin egenart i sitt lokale miljø
- Svært gode leverandørbetingelser
- Alle medlemsbedrifter er medeiere i selskapet
- Ingen medlemsavgift

Vil du vite mer om iC Optical Group?
Nøl ikke med å ta kontakt.

Telefon: 991 01 417
E-post: ic@opticalgroup.no

icopticalgroup.no

BONJOUR PARIS!

På Silmo i Paris kan du kombinere kanskje verdens beste messe for optikerbransjen, med sensommervarme i en av verdens beste byer.

TEKST OG FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

Der kan du bli oppdatert på det siste, det største og minste innen briller, glass, kontaktlinser og teknisk utstyr i optikerbransjen. Du kan få med deg interessante foredrag på Silmo Academy, treffe leverandører, kolleger og bransjefolk fra hele verden. Men mest av alt, suge til deg inntrykk og bli overveldet over hvor stor optiker verden er.

Årets Silmo-messe er gedigen: Over 900 utstillere og bedrifter deltok, og langt over 31 000 besøkende var innom messehallene i Villepinte utenfor Paris, denne langhelgen i slutten av september.

For 30. gang ble det kåret de beste produktene innen en rekke kategorier, og vi fikk være med i juryen til Silmo d'Or, der prisene ble delt ut på en storslagen soiree i Paris sentrum på lørdagskvelden.

Silmo ønsker å reflektere hele «optics and eyewear»-industrien, der det skal være rom for alle – uansett om man er liten eller stor.

HER ER NOEN INNTRYKK FRA SILMO 2023:

1. Sasaki. Den japanske solbrillen fra Sasaki med modellnavn Svekichi var blant de spenstige brillene som var nominert til Silmo d'Or.

2. Neste år er det sommer-OL i Paris. Det foregår fremdeles mye byggearbeid i byen for å gjøre klart til det store arrangementet. Lisensprodukter er allerede på markedet, som disse brillene. Silmo neste år foregår en drøy måned etter at OL er ferdig.

3. Ophta AI. Kunstig intelligens er på full fart inn i optikerbransjen, og Ophta AI er blant selskapene som er langt fremme innen screening for en rekke tilstander og sykdommer. De samarbeider med store leverandører og ser for seg en rask utvikling på feltet de neste årene.

4. Det finnes mange måter å vise frem brillene på!

5. Lucas de Stael fra nettopp Paris fikk prisen for beste solbrille.

6. French Retro Collection er et uavhengig merke fra Paris, med en stor portefølje elegante innfatninger. Det er også spennende å gå rundt i Paris' gater og se alle de små, uavhengige optikerforretningene med sine særegne og til dels eksklusive utvalg av briller.

7. Polaroid var de første som utviklet polariserte solbriller. Selskapet har utvidet virksomheten til kolleksjoner for vanlige briller med vanlige innfatninger, lesebriller og briller med blålysfilter. Det er Safilo som i dag eier merkevaren Polaroid.

8. Ek Paris: Avantgarde og eksperimentell, det er rom for det meste på Silmo.

9. Teknisk utstyr mangler det ikke på under Silmo, med et stort dedikert område der man kan få se siste nyheter og oppdateringer, og snakke med leverandører fra hele verden.

10. Silmo Talks: Det overføres både panelsamtaler, diskusjoner og pressekonferanser på nett, direkte fra en av de to store messehallene som benyttes til Silmo. Totalt er utstillingsområdet på hele 75 000 kvadratmeter.

11. Lee Cooper forbinder vi med denim, etablert i London i 1908 og et kjent jeansmerke for både gammel og ung. Men de ønsker å appellere til ungdom i alt de gjør, de vil være energiske og innovative, enten det gjelder jeans, klokker eller briller.

12. Kodak var ikke død! Selskapet brukes gjerne som et skrekkeeksempel på noen som ikke klarte å omstille seg da digitalkameraene kom på markedet, men de er faktisk ganske store både innen teknisk utstyr og brilleglass. De lager glass innen en rekke kategorier, som de største leverandørene som dominerer i Norge.

13. Gast er håndlaget italiensk kvalitet fra Milano, et uavhengig brillemerke med urban look i celluloseacetat.

14. Restaurant og Paris henger sammen. Ikke minst uterestaurant, der man kan nyte god mat og service, se på livet og andre mennesker. Og i slutten av september kan man sitte ute til langt på natt med bare en lett jakke på seg.

14

LYSTEN PÅ SILMO 2024?:

Billig er det kanskje ikke, men reise, opphold og mat behøver ikke tømme lommeboka. Fordelene er åpenbare: Det er kort reisetid til Paris og relativt mange flyavganger fra Oslo og noen andre norske byer. Det er konkurranse på flyruten, men smart å bestille billetter tidlig. Da Silmo ble arrangert i høst, var Paris sin hotellokapasitet sprengt. Så det lønner seg også å bestille hotell før sommerferien. Vi anbefaler å finne mindre hoteller nær Metroen. De store hotellene er ofte dyre. Neste år arrangeres Silmo 20.–23. september. Da er det fortsatt sommervarme i byen, og OL-rusen har lagt seg. Sommer-OL holdes nemlig i Paris 26. juli–11. august.

Messebyen Villepinte ligger en halvtimes tog tur fra sentrale Paris. Blir du noen dager, kan det lønne seg å kjøpe et reisepass som dekker hele Paris. Det går også skyttelbusser fra flyplassene Charles de Gaulle og Orly til messeområdet.

(Vår flyreise og hotell i Paris ble dekket av Promosalons på vegne av Silmo.)

AMERICAN ACADEMY: FAG FRA MORGEN TIL KVELD

New Orleans by night.

Frister det med en fagkonferanse der du kan velge alt hva hode og hjerte behager fra morgen til kveld? Da er American Academy of Optometry (AAO) det nærmeste du kommer optometri-himmelen.

TEKST OG FOTO: MARIANNE MATHISEN

AAO blir arrangert årlig i oktober eller november, med varierende lokasjon fra år til år. Denne gangen var det New Orleans som var vertskap for over 7000 konferansedeltakere. Årets norske deltakere var Marianne Mathisen (Interoptik/Drammen sykehus), Pia Ekker (St. Olavs hospital), Mari Hovland (Brilleland/Ullevål sykehus) og Karin Lund (GrandVision). Vi har alle svært ulike arbeidsdager og ulike interesser, og som vanlig var det mer enn nok av kurs å velge i innenfor våre spesifikke arbeidsområder.

På AAO kan du følge dine favorittemner fra morgen til kveld, eller skifte tema hver time fra kl. 08.00 til 18.00 hver

eneste dag. Det er ikke uvanlig å streve med å velge hvilket foredrag du skal velge fordi det ofte er flere ulike kurs du gjerne skulle vært på, men alle går på likt! Da gjelder det å satse på det du synes ser best ut og håpe du valgte riktig. I år var det spesielt spennende å høre om siste nytt innen myopi-behandling og forskning som gjøres med nye behandlingsmetoder, ny tankegang rundt tilpassing av vanlig RGP linser basert på konsepter en har lært av sclerallinsetilpassing de senere år, og ikke minst hvordan stress og økt kortisolnivå påvirker alt fra søvnkvalitet til maculapigment og øyehelse.

Messehallen.

BEKJEMPE DEMODEX

AAO er stedet hvor nyhetene lanseres. I fjor var det masse «buzz» rundt et nytt og spennende produkt som skulle gjøre det enkelt å bekjempe demodex. I år var dette produktet lansert som øyedråpen Xdemvy, og i messehallen var det stor stand med utstilling, mulighet for å ta bilder av deg selv i øyevipper som en demodex, samt diverse giveaways for å få folk til å komme bort og høre mer om produktet. EssilorLuxottica hadde flere gigantiske stands med briller, kursplattformen Leonardo og sist, men ikke minst, deres store trekkplaster Meta/RayBan. Moro å prøve disse brillene og se på den gode bilde kvaliteten de faktisk har!

”

Det er ikke uvanlig å streve med å velge hvilket foredrag du skal velge fordi det ofte er flere ulike kurs du gjerne skulle vært på, men alle går på likt!

STEMNINGSFULL BY

Det er så store forhold på konferansesenteret at vi sjelden ser hverandre i løpet av dagen. Det er slett ikke uvanlig at vi i etterkant finner ut at vi har vært på det samme foredraget uten å se de andre! Vi holder som regel bare kontakten på Messenger, så da er det koselig å møtes for litt sosialt samvær etter endt forelesningsdag. New Orleans er en veldig hyggelig by med korte avstander, hvor en stort sett kan gå til fots fra den ene enden av sentrum til den andre. Det er en helt spesiell stemning å bare rusle langs Frenchmen Street og høre på livemusikken som kommer ut fra alle spisestedene langs gata. Da vi skulle spise middag, var det nesten bare å velge sted ut fra der vi syntes musikken høstes bra ut og gå inn dit. New Orleans er opprinnelig godt kjent for Bourbon Street. Denne gata har ikke lengre musikkattrak-

Meta briller hos Essilor Luxottica.

Konferansedeltakere.

RPG linser kan de tilpasses annerledes?

Det myldrer av folk på Academy!

Konferanseprogrammet.

Har du også lyst til å reise på kongress? Neste års Academy blir i Indianapolis fra 6.- 9. november. Sees vi der? Sjekk ut www.aaopt.org

sjonene den en gang var kjent for, men det er masse liv i gata, utrolig mye rart å se på og mange spennende personligheter å treffe.

MUSIKK-HIMMEL

Vi var også heldige i år ved at vi snublet over en årlig gratisfestival i en av byens parker: Blues and Barbeque. Der samlet barn og voksne seg fra hele byen for å kose seg med street food og god musikk, det var fantastisk stemning og en annerledes konsertopplevelse. Jeg som elsker musikk er svært fornøyd med ha opplevd både jazz, blues, dixieland og ikke minst electric blues med 83 år gamle Little Freddie King. I tillegg fikk vi høre Dr. Lyndon Jones syngende en strålende versjon av «Summer of '69» på fredagskvelden med bandet Bad Habits (www.eyedocsofrock.com). 📍

Blues og barbeque i parken.

Spisesteder med livemusikk på hvert eneste hjørne.

Dr Lyndon Jones i en litt annerledes setting enn vi er vant til å se ham.

FAKTA:

American Academy of Optometry er en sammenslutning av optometrister som streber etter å holde seg på toppen av sitt felt med likesinnede kolleger og en forpliktelse til å fremme vitenskapen om synspleie gjennom livslang læring.

MICELLÆR SMINKEFJERNER FOR TØRRE ØYNE OG SENSITIVE ØYELOKK

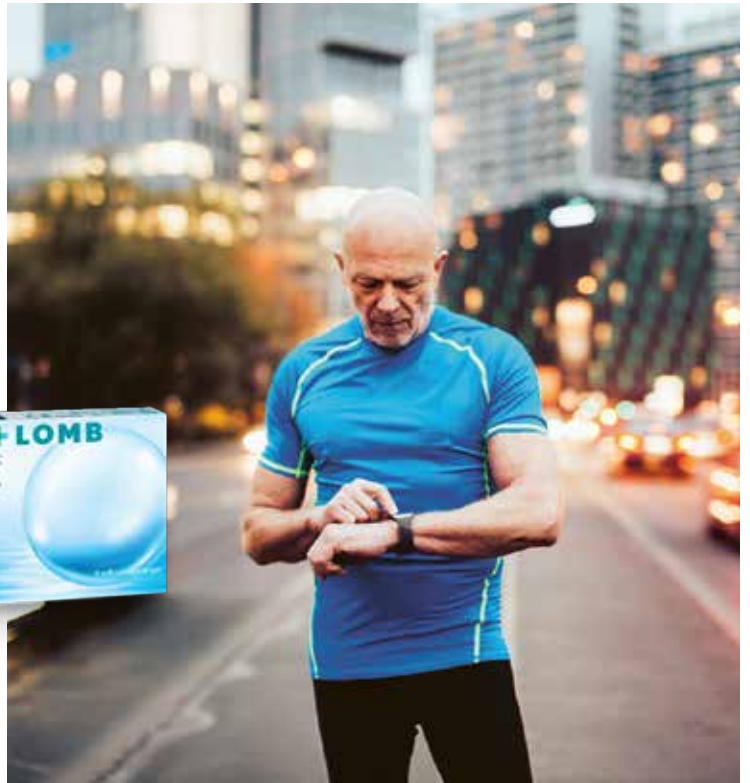
Uten såpe, parfyme og konserveringsmiddel.

Renser. Lindrer. Fukter.

BLEPHASOL DUO er en mild sminkefjerner for tørre øyne, sensitive øyelokk og kontaktlinsebrukere. Den micellære formelen i BLEPHASOL DUO fjerner skånsomt vannfast sminke uten å svi – og etterlater huden ren og fuktig. Uten såpe, parfyme og konserveringsmiddel.

For bestilling send e-post til: order.nordic@theapharma.com

Multifokale toriske linser: Suksess med 40+ kunden

Historisk har de presbyope kundene, som samtidig har behov for torisk korreksjon, hatt begrensede muligheter når det kommer til å korrigere sin synsfeil med linser. Med Bausch + Lomb ULTRA® Multifocal for Astigmatism kan fler av de presbyope astigmatikerne oppleve friheten av godt syn på alle avstander, uten briller.¹

Som optiker forstår vi den sentrale rollen som synet spiller i våre pasienters hverdag. Presbyopi, det gradvise tapet av akkomodasjonsevne og et klart syn på nær, kan være en utfordring for dem over 40. Samtidig kan ukorrigert astigmatisme påvirke synskomforten og visuell ytelse, spesielt for oppgaver med høye krav til skarphet, som for eksempel bilkjøring og arbeid på nær.²

Nå har Bausch + Lomb utvidet styrkeområdet på Bausch + Lomb ULTRA® Multifocal for Astigmatism slik at fler av de presbyope astigmatikerne kan oppleve friheten uten briller.

Presbyopi: Informasjon er nøkkelen

Presbyopi er definert som den gradvise manglende evnen til å fokusere nærobjekter på netthinnen grunnet utilstrekkelig akkomodasjonsevne ved økende alder og tap av elastisitet i øyets linse.³

Presbyopi er et normalt aldringsfenomen, og selvom de aller fleste vil oppleve utfordringer knyttet til tilstanden ved økende alder, viser en spørreundersøkelse at kun 30 % vet at de vil utvikle presbyopi. Behovet for kunnskap er stort, og samme undersøkelse viste at 55 % ønsket seg mer informasjon fra sin optiker, og 80 % av de pre-presbyope ønsket at deres optiker informerte dem om presbyopi.⁴

Her kan optikeren bidra til mer kunnskap hos sine pasienter, og diskutere de ulike alternativene for korreksjon - også før tilstanden har inntruffet.

Sømløst og stabilt syn, på alle avstander

Med en økning til hele 3280 styrkeparametere for ULTRA® Multifocal for Astigmatism kan optikere nå anbefale kontaktlinser til flere av sine presbyope kunder.

DETTE ER EN ANNONSE FRA BAUSCH + LOMB

Senter-nær designet 3-Zone Progressive Design, er utviklet for å sømløst gi linsebrukerne mulighet for å se på nær, lang og mellomavstand.^{5,6} Stabiliteten sikres med OpticAlign™ Design, et optimalisert ballastdesign som med thin edge-design som minimerer interaksjonen med øyelokket gir linsebrukeren en stabil synsopplevelse: Ved isetting observeres rotasjon på $\leq 5^\circ$ for 95% av pasientene.⁷

Lange timer, lange dager...langvarig synsskarphet og komfort

Bausch + Lomb ULTRA® Multifocal for Astigmatism-materialet (samfilcon A) tar i bruk en patentert fremstillingsprosess i to faser som sammenfører vandholdig PVP (polyvinylpyrrolidon) inn i en silikonhydrogelmatrise for å øke vanninnholdet, gi bedre fuktbevarende egenskaper samt eksepsjonell overflatefuktbarhet.

Resultatet er langvarig komfort: 9 av 10 brukere er enige i at Bausch + Lomb ULTRA® kontaktlins-

er er like komfortable på slutten av dagen som på begynnelsen.^{8, 9, 10, 11, 12}

Linsekunde? Fortsett sånn! Ikke linsekunde? Bli en!

Til tross for innovasjon innen optiske design, tilgjengelige parametere og linsematerialer, samt forenklet tilpasning, viser undersøkelser at antall linsebrukere synker med økende alder og behov for nærkorreksjon.^{13,14} Største andelen av frafall skjer i alderen 45-54 år, samtidig som de fleste vil oppleve et økt behov for korreksjon på nær.¹⁴ Her spiller optikeren spiller en viktig rolle for håndtere grunner til drop-out, å rådgi pasientene om at det finnes muligheter for å forbli en linsebruker, men også å invitere nye pasienter inn i kontaktlinseverdenen.¹⁵

«Det er viktig for meg å kunne tilby de presbyope muligheten til å velge linser – også de som har astigmatisme. Den friheten linser gir, er det mange som ønsker seg og har behov for»
Ayoe Blohm, optometrist og medeier av Buus Optik

SEAMLESS⁵

3-Zone Progressive™ Design
klart syn på kort, lang og mellomavstand

STABLE⁷

OpticAlign™ Design
 $\leq 5^\circ$ rotasjon hos 95% av pasientene

SIMPLE^{16,17}

Lett å tilpasse^{16,17}
På lager og klar til forsendelse.

Referanser:

1. Review of Optometry; Early Clinical Experience with Bausch + Lomb ULTRA® Multifocal for Astigmatism.
2. Read, S.A., Vincent, S.J., Collins, M.J. The visual and functional impacts of astigmatism and its clinical management. 2014
3. Hutchins, B., Hunthens, B. Patients' attitudes and beliefs to presbyopia and its correction. 2020
4. Opinion Health Questionnaire. Presbyopia Population Survey, Dec 2018
5. ULTRA® Comfort Experience™ for Presbyopia Data Analysis Phase 1 + 2. 2017
6. Review of Optometry; Early Clinical Experience with Bausch + Lomb ULTRA® Multifocal for Astigmatism.
7. Bausch + Lomb ULTRA® Multifocal for Astigmatism stabilization study. 2017
8. Schafer J. et al., 16-Hour, bilateral, dispensing clinical evaluation of methacrylamide lenses as compared to Air Optix Aqua, Acuvue Oasys and Biofinity Lenses. 2013
9. Gradient of PVP from surface to bulk Bausch + Lomb X-ray Photoelectron Spectroscopy analysis of samfilcon A of PVP gradient from surface to bulk. 2013
10. R. Steffen, O.D., M.S., D. Hook Ph.D., J. Schafer, O.D., M.S., FAAO, I. Nunez, Ph.D., New Technology Yields Dehydration Resistance
11. Katarzyna A. Wygladacz, Anthony Taddei, Daniel J. Hook, Surface and Bulk Properties of a Novel Inherently Wettable Silicone Hydrogel Material.
12. Reindel et al. Performance of a unique silicone hydrogel Across the Recommended Wear Cycle. Poster presented at AAO 2016
13. Naroo S, Nagra M and Retailic N. Exploring contact lens opportunities for patients above the age of 40 years. Contact Lens and Anterior Eye 45 (2022)
14. EMEA Contact Lens Market. Vision Needs Monitor (2013). In syndication with Alcon & Johnson & Johnson.
15. Tichenor A et al; A review of Contact Lens Dropout; Clinical Optometry; 2020
16. Scotton D., Perceptions of Bausch + Lomb PureVision 2 for Presbyopia field observation evaluation. Rochester, NY. 2013.
17. Results from a 7-investigator, multi-site 2-week study of Bausch + Lomb ULTRA® for Astigmatism contact lenses on 157 current soft contact lens wearers. 2017.

HØYDEPUNKTER FRA KONGSBERG VISION MEETING

TEKST OG FOTO: CAMILLA FURUVALD

Relevant og nyttig forskning ble presentert på Kongsberg Vision Meeting 2023. Her får du høydepunktene med optikerblikk!

MEKANISMER BAK MYOPIKONTROLL

Verdens helseorganisasjon estimerer at halvparten av verdens befolkning vil være nærsynte innen år 2050 om ingen behandling utvikles. En rekke optiske løsninger for myopikontroll finnes på markedet, men hvordan fungerer de egentlig? Professor Linda Lundström ved Kungliga Tekniska Högskolan (KTH), var førstemann ut på dag to av Kongsberg Vision Meeting. Hun forklarte at de aller fleste optiske intervensjoner er laget for å skape et perifert myopisk defokus, men at studier viser at det samtidig oppstår individuelle tilleggsmekanismer perifert, som divergerende lys, redusert kontrast, et mindre vel-definert bilde og større fokusdybde. Selv om det foreligger overbevisende forskning på aksiallengderegulering med positive og negative linser hos både mennesker og dyr, er det ikke kjent hvordan øyet trigges eller oppdager intervensjonene. Dette gjør at det kan være vanskelig å avgjøre om det kan være mer enn én mekanisme som skaper behandlingseffekten.

IKKE GLEM BINOKULÆRT SYN OG AKKOMMODASJON!

Til tross for en lavere myopiforekomst blant unge i de nordiske landene sammenlignet med resten av verden, mente førstemanuensis Trine Langaas fra Universitetet i Sørøst Norge (USN),

Det var også et eget utstillingsrområde som var større enn tidligere.

at myopikontroll er en nødvendighet i moderne optometrisk praksis. Hun trakk frem viktigheten av riktig kunnskap og ferdigheter ved myopikontroll, hvor hovedfokuset bør ligge på aksiallengde, samt corneal kurvatur og cycloplegisk refraksjon. Det er fremdeles uklart hvordan akkommodasjon, binokulært syn og myopiutvikling er relatert, men binokulært syn og akkommodasjon bør undersøkes hos alle pasienter, selv om de kommer for myopikontroll. Ved vurdering av binokulært syn vil en høy AK/A-ratio og esofori, slørsensitivitet og intermitterende exotropi være risikofaktorer for myopiutvikling. Faktorer med akkommodasjonen som har vist seg å ha sammenheng med myopiutvikling,

er høy akkommodativ underrespons (lag), en ustabil akkommodasjon, og høyt akkommodativt lag og esofori i kombinasjon med lavere hyperopi enn hva som er forventet for alderen. Målet bør være et komfortabelt binokulært syn og akkommodasjon som ikke skaper symptomer.

LOVENDE RESULTATER FOR BRUK AV DIGITALE VERKTØY VED BARNES ØYEHELSETJENESTER

Om amblyopi oppdages og behandles i tide, er dette en tilstand som i stor grad kan forebygges. I Norge screenes synsfunksjonen hos barn i 4-årsalderen på helsestasjonene. Til tross for at screeningdeltagelsen er høy (90-97%), har en revisjon fra 2018 ikke kunnet

slå fast sikkert at den nåværende screeningen resulterer i avdekning av flere amblyopitilfeller, sammenlignet med færre eller ingen screening. Gro Horgen Vikesdal & Lotte-Guri B. Sten, begge førsteamanuensiser ved USN, kunne fortelle om deres prosjekt «Children's eye health service in Norway» som hadde som hovedformål å undersøke hvorvidt amblyopi (og synsfeil) ble avdekket, og forekomsten av synsfeil og behov for optisk korreksjon. 4- og 5-åringer i Kongsberg ble invitert til å delta, hvor 274 (96,1 %) deltok. Optikere ved USN utførte målinger, hvor det deretter ble gjort en separat klinisk vurdering av optiker, oftalmolog og ortoptist om hvorvidt barnet ikke trengte videre oppfølging, eller hadde behov for optisk korreksjon, oppfølging, eller henvisning. Resultatet ble deretter presentert på en digital plattform Eyecheck. Resultatene viste at overensstemmelsen mellom øyehelseprofesjonene var høy. 100 % av barna med amblyopi (n=4) ble avdekket. De fleste barna i aldersgruppen (ca. 75%) trengte ikke briller eller henvisning, og det var en høy grad av enighet på tvers av profesjonene om det var behov for oppfølging eller ikke. Duoene konkluderer med at et digitalt kommunikasjonsverktøy som brukt i denne studien, kan forbedre tilgjengeligheten for vurdering av barns øyehelse, fordi optikere kan håndtere barna, og ha tilgang til spesialisthelsetjenesten når det er nødvendig.

NorDSam læringsmodell i praksis: Erfaringer fra to vellykkede kurs

NorDSam er en ny, nordisk læringsmodell som skal gjøre det enda enklere å tilby optikere oppdaterte tjenester med mål om at læringseffekten skal bli varig. Per Olof Lundmark, førsteamanuensiser ved USN, delte sine erfaringer fra to Henvisninger i optometrisk praksis-kurs hvor læringsmodellen ble benyttet. Microsoft Teams ble brukt som hovedplattform, og studentene jobbet med egne kasuser i grupper. Det var gode tilbakemeldinger på læringsmetoden fra studentene som hadde deltatt på kursene, og han fortalte at de også ønsker å måle effekten av læringsmodellen over tid.

Actus People er et nytt bemanningsbyrå som kommer til Norge

ETISKE HENSYN RUNDT INKLUDERING FOR UTVIKLINGEN AV XR-TEKNOLOGI I ARBEIDSLIVET

Det er et manglende søkelys på hvem som vil tjene eller tape på bruken av Utvidet virkelighet (XR) når det kommer til syn, fortalte førsteamanuensiser ved USN, Ellen Svarverud. XR er allerede implementert med stor suksess i flere yrker, men en rekke brukere vil kunne støte på begrensninger. Kan XR-brillen bli justert til personen som bruker den? Hva med PD, hodestørrelse og kroppspositur (på grunn av vekten av brillen)? For å bruke XR-teknologi er det nødvendig med et godt stereosyn. Det er også fordelaktig med et normalt fargesyn, da fargekodning ellers vil være meningsløs. Eksempler på dette kan være i en trenings- og simulerings-situasjon hvor det vil kunne oppstå tap av viktig informasjon, mens det i naturlige omgivelser ville vært andre ledetråder tilgjengelig for brukeren for å utføre oppgaven.

INKLUDERENDE OG TRYGG BRUK AV XR I OPTOMETRIST-UTDANNELSEN

Masterstudentene i klinisk optometri ved Universitetet i Latvia bruker Utvidet virkelighet (XR) som et viktig supplement i sin utdanning, blant annet Eyesi indirekte oftalmoskopi-simulator. Treningen har blitt godt mottatt av studentene og har resultert i positive læringsutbytter, men Tatjana Pladere som arbeider ved universitet, fortalte at selv om halvparten av studentene ikke opplever noe plager med bruk av XR, har det også oppstått

noen utfordringer hvor noen av studentene har rapportert astenopiske plager som øyretrethet, tåkesyn og hodepine etter bruk av XR. Ved å tilrettelegge ergonomisk design og visuell komfort, kan det bedre forstås hvordan det visuelle systemet adapterer til XR, og slik vil det skapes et trygt og inkluderende studiemiljø.

BØLGEFRONT-GUIDET INDIVIDUALISERT SYNSKORREKSJON

Hvert øye har en ulik grad av optiske irregulariteter eller aberrasjoner som bidrar til små eller store defekter i det visuelle bildet og hindrer lyset i å fokusere effektivt på retina. Geunyo-ung Yoon, PhD, ved Universitet i Houston, var siste foredragsholder med temaet Bølgefront-guidet individualisert synskorreksjon. Denne typen korreksjon kan forbedre retinas bildekvalitet og pasienters livskvalitet, spesielt i øyne med patologiske tilstander. Teknologien er ikke lenger kun forbeholdt forskningslaboratorier, og stadig flere leverandører tilbyr bølgelengde-guidede optiske løsninger. Til tross for gode metoder for å måle aberrasjonene, kan det være noen utfordringer med de ulike korreksjonsmetodene. Bølgefront-guidet brillekorreksjon kan blant annet være vanskelig å lage, da aberrasjonene avhenger av blikkretningen, og det samme gjelder for myke kontaktlinser som beveger seg. En riktig sentrert scleral-linse trekkes frem som et bedre verktøy for å korrigere aberrasjoner. Andre faktorer som kan påvirke resultatet, kan være en ustabil tårefilm,

corneale arr og katarakt. Hjernens adaptasjonsevne vil også kunne virke negativt inn om pasientens syn har vært uklart i lang tid, da hjernen vil tilpasse det nye visuelle bildet til å ligne det pasienten er vant til. Om emnet bølgefront-guidet korreksjon virker interessant, inviteres du til Wavefront congress 7.–9.mars 2024 i Houston, Texas: <https://wavefront-congress.org>. Du finner mer om Yoons arbeid her: <https://www.opt.uh.edu/yooslab/index.html>.

5 PÅGÅENDE PHD-PROSJEKTER VERDT Å FØLGE MED PÅ:

- Charlie Börjesson, KTH, presenterte prosjektet “Design of a cohort study on myopia development in school-children in Stockholm”, en nyoppstartet studie med hovedformål å forstå myopisk perifer bildekvalitet ved nærarbeide. En longitudinell studie hvor 50–120 barn i 6–9 års alderen vil følges opp i opptil 8 år.
- Tina Regine Johansen, USN, presenterte prosjektet “The association between vision anomalies and academic attainment in children”, en del av The Southeast Norway Vision and Visuomotor Study (SNOW), hvor formålet med denne studien er å sammenligne finmotoriske evner, kognitive funksjoner, og akademisk prestasjon hos barn i 2., 5. og 10.-klasse med ukorrigerede synsfeil.
- Walter Yego, USN, presenterte prosjektet “The contribution of effective methodological approach and principles in understanding the impact of Extended reality (ER) on eye and vision”, hvor formålet med studien er å utnytte ERs fordeler/minimere uheldige visuelle effekter ved å forstå de okulære responsene ved ER, og se på de individuelle forskjellene i vergens- og akkommodasjonsrespons.
- Ieva Krastina, USN, presenterte sitt prosjekt “The association between common vision problems, eye-body coordination and comfortable usage of virtual reality head-mounted-devices”. Hun håper studien vil gi verdifull innsikt som kan bidra til inkluderende XR-teknologi for en mer variert brukergruppe.

Jostein Løvsletten fra Essilor

Et knippe doktorgradsstudenter som presenterte sine pågående prosjekter.

- Cristiana-Anca Voinov, USN, står bak prosjektet “Moralising immersive technologies – The ethics of XR in research settings and the limits of research integrity instruments” og har som formål med sitt prosjekt å bygge en norm for etisk bruk av XR.

UTSTILLERE:

Ved standen til den danske kontaktlinseleverandøren ConLens kunne Marianne Mørch Eeg gladelig fortelle om deres brede utvalg av spesiallinser tilgjengelig. Hun ønsket også å invitere alle norske optikere til Horsens i Danmark 1.–2.juni 2024 for en reise gjennom øyets utvikling og bli oppdatert på hvordan du håndterer de utfordringer du møter på veien. Det er 9 år siden Contact Lens Specialist Symposium (CLSS) sist ble avholdt, og nå vender de tilbake med et spennende og utfordrende program til deg som

optometrist, som ønsker å få oppdatert din viten og kompetanse innen spesiallinseområdet. Du vil møte anerkjente foredragsholdere som vil gi deg merkbart bedre forståelse av noen av de tilstander du som optometrist hyppigst støter på, hvor en spesiallinse kan være relevant. Det vil bli gjennomgått nyeste forskning og viten innen tilpasning og håndtering av forskjellige linsetyper, som vil gjøre deg mer komfortabel med å håndtere disse tilstandene.

Innerst i utstillerlokalet stod Håvard Myrland fra Instrumentpartner, som tilbyr ulikt utstyr til forskning og kirurgi. Han hadde med utstyr fra blant annet Heidelberg Engineering. Nicolas Gullung representerte SiView, en kunstig intelligens-løsning for optiske undersøkelser, som allerede er godt i bruk i Norge. InnZ Medicals har agenturet for SiView i Norge, og leverte utstyret som ble brukt for demonstrasjonen av SiViewExam.

På Essilor sin stand møtte vi blant annet Jostein Løvsletten. Han kunne fortelle at $\frac{3}{4}$ av alle OCT-maskiner i Norge er en Maestro. Han opplever at de fleste ikke utforsker alle mulighetene ved instrumentet, og oppfordrer sterkt til å lære seg fordelene med de ulike scannene. Han understrekte samtidig at det er viktig å ikke legge vekk oftalmoskopet, men ha kontroll på periferien. Essilor har også med andre instrumenter, som f.eks. Topcon Solos, en helautomatisk focusmåler, spectrometer og brilleanalysator som blant annet måler PD, progressive soner, aberrasjoner og transmisjon i brille-glasset.

På Skope Medical sin stand kunne man prøve et høyst aktuelt instrument for blant annet myopikontroll; en Haag-Streits Lenstar, som er et alt-i-én biometer, keratometer, pachymeter, pupillometer and IOL kalkulator.

Blant utstillerne fant vi også Annica Nielsen, country manager for Actus People, som er et bemannings- og rekrutteringsbyrå som jobber mot optikerbransjen i Sverige og Danmark, og nå også er etablert i Norge. Deres verdier er engasjement, kvalitet og effektivitet, og de tilbyr tariffavtale og fast månedslønn til sine ansatte. ●

KUNSTIG INTELLIGENS HVOR FORT GÅR DET?

TEKST OG FOTO: DAG ØVIND OLSEN

Kunstig intelligens tar flere former og har allerede fått sin plass i helsevesenet. Det vi ser nå, er bare begynnelsen.

Abinaya Venkatararam fra Karolinska Institutet i Stockholm, tok for seg kunstig intelligens i optometri, før det ble debatt om temaet med sentrale aktører i bransjen.

Kunstig intelligens og maskinlæring som kopierer kognitive funksjoner er ikke noe helt nytt, men har faktisk vært i bruk siden 1950. I vår bransje er det nå løsninger i bruk både for refraksjon,

myopikontroll og for diagnostisering av okulær sykdom. Chatboter som svarer på spørsmål om øyehelse brukes også.

KI skal simulere menneskelig intelligens og oppførsel, og maskinlæring lærer fra data som er matet inn og gjør oppgaver uten videre eksplisitte instruksjoner.

«Deep learning» er når systemer kan lære av seg selv.

KI innen øyehelse utvikler seg nå raskt. Det benyttes i utstrakt grad multi-modal billedteknikk og objektørmarkører i alt fra å finne refraktive feil til diagnostisering og overvåking av okulær sykdom.

Automatisert subjektiv refraksjon har vist seg å gå raskere enn det en optiker gjør, den er relativt treffsikker og kan være til god hjelp. Nøyaktigheten til

Stort engasjement rundt fremtidsutviklingen for norske optikere og bransjen.

disse systemene bedres hele tiden. Men refraksjon er mer enn å finne en brillestyrke, og da er det mange andre faktorer som må vurderes.

Innen myopi kan KI benyttes både for tidlig screening, vurdering av utvikling av myopi, kontrollstrategier og oppfølging. KI har vist seg nyttig for å finne barn med risiko for å utvikle høy myopi og kan være til hjelp ved tilpassing av OrtoK-linser. De kan gi gode vurderinger av parametere for de første prøvelinsene, sammenlignet med tradisjonell metode.

Innen okulær sykdom som diabetes retinopati, glaukom og makula degenerasjon, er man svært avhengig av gode bilder for å få KI til å fungere.

Ettersom befolkningen eldes, er det et presserende behov for tidlig diagnostisering og behandling, og KI finner også sin plass innen katarakt, fortalte Abinaya Venkatararam forsamlingen på Kongsberg over storskjerm.

Til slike tilstander behøver man store billed databaser for å trene og teste algoritmene. Så langt er slike algoritmer rundt 90 prosent treffsikre.

”

refraksjon er mer enn å finne en brillestyrke, og da er det mange andre faktorer som må vurderes.

BEGRENSNINGER OG UTFORDRINGER

KI vil spille en stor rolle i fremtidens øyehelse. Den største utfordringen rent klinisk er dataene som puttes inn, reflekterer de hele befolkningen eller er de for snevre? Her trengs det flere studier og mer godkjenningsarbeid. Det trengs mer data inn fra befolkningen.

KI finner ikke ting den ikke leter etter og derfor er også menneskelig vurdering viktig.

KI vil være et kraftig verktøy innen optometrien, men ikke en erstatning.

Og forskeren kom med en advarsel til slutt: Vær varsom hvor du lagrer bilder og hvor de deles. ●

Jon Gjelle er leder i Fagutvalget i Norges Optikerforbund.

PANELDEBATT: HVOR GÅR VI?

Her er noen av momentene fra deltakerne i den påfølgende paneldebatten om kunstig intelligens i optikerbransjen.

Tina Alvær fra Optikerbransjen var opptatt av at utviklingen skjer raskt og at bransjen må være med. Hun har selv erfaring med utstrakt bruk av assistenter fra England.

– Det handler i stor grad om analysen. Den må ligge hos optikeren, og det kan bidra til en mer spennende hverdag for optikere.

Svein Tindlund som har en lederstilling hos Specsavers innen fagutvikling, har fulgt utviklingen tett. Det han så av løsninger for to-tre år siden var ikke godt nok, men teknologien som nå har kommet, er noe helt annet. Han påpekte at teknologi som gjør det mulig å delegerer deler av refraksjoneringen vil gjøre jobben for optikere mindre rutinepreget.

– I sin tur kan det gjøre det mer attraktivt å forbli optiker, sa Tindlund, som selv forlot optikerbransjen en stund fordi det ble for mye rutinejobbing.

TRYKKE PÅ KNAPPER?

Lotte Guri Sten fra optikerutdanningen ved USN, var redd for at vi er på

vei til å skape en ny gruppe optikere som kun er refraksjonister.

– Er det så enkelt i bruk at hvem som helst kan bruke teknologien? spurte hun og understreket at anamnesen er viktig.

Når man begynner med refraksjon får man masse info bare med måten pasienten svarer. Ved å kjøre alt gjennom instrumenter og sende det videre, mister man masse informasjon. Dersom man bare skal stole på det som sendes videre, er det til pasientens beste? Og hvilke forventninger har pasienten? Får vedkommende det hen forventer og tror?

Svein Tindlund påpekte at noe av teknologien er utviklet for det asiatiske markedet og passer ikke nødvendigvis rett inn i Norden. Maskiner og programvare har sine begrensninger, men det er viktig at studentene får se mer av disse systemene og blir kjent med dem.

Tina Alvær sa det er viktig å lage gode rammer rundt bruken og at det til

slutt er optiker som helsepersonell som er ansvarlig. Bildeanalyse vil uansett bli mer utbredt, det ser vi allerede ved flere lokale sykehus.

Lotte Guri Sten mente det er viktig at man som nyutdannet optiker får klinisk erfaring først, og at det også må komme på plass en klinisk retningslinje for bruk av KI.

HVA SÅ MED DELEGERING?

– Delegering er et verktøy for å gjøre ting mer effektivt, sa Svein Tindlund. Den sparte tiden vil gjøre at optikere får jobbet mer med øyehelse og mindre med rutinepreget arbeid.

Han fremholdt at en delegering er et personlig valg.

– Man kan ikke tvinges til å delegere. Det må stilles krav til kritisk tenking og det er viktig for optikere å sette seg inn i jussen rundt dette. Det samme må butikkeiere gjøre. Det bør også skje måling av den kliniske kvaliteten hvis man velger å delegerer oppgaver. Optikeren må ha kunnskap og sette grenser for når man skal bruke verktøyet eller ikke.

HVA GJØR OPTIKERBRANSJEN FOR AT BEDRIFTENE SKAL TA ANSVAR, SPURTE ORDSTYRER BENTE MONICA AAKRE?

– Dette er sammensatt. Arbeidsgivers styringsrett, den er unik. Helselovgivningen i Norge er bred, det er forsvarlighetsprinsippet som er gjeldende. Myndighetene vil ikke tilbake til en optikerforskrift som dikterer hva du har lov til å gjøre. Man må også ta økonomiske hensyn som bedriftseiere, sa Tina Alvær.

En fornøyd professor: Rigmor Baraas er KVMs primus motor.

Anna Myklebust er optikerstudent. Hun deltok i paneldebatten om kunstig intelligens.

Mange utstillere stilte med siste nytt innen kunstig intelligens.

Jon Gjelle fra Fagutvalget i NOF og Specsavers, sa at vi må gjøre en god jobb med implementeringen.

– Algoritmene fungerer på det de er trent på, men det har vært flere fryktelige eksempler på at ting har gått feil. Vi har lite data på minoriteter, det er lite nordisk forskning som data-grunnlag, på eksempelvis samer.

Her sa Tina Alvær seg enig i at det er viktig å bruke KI som er designet for norske øyne og vite hvem algoritmene er testet på.

Hans Torvald Haugo i NOF deltok i siste del av debatten og fortalte at i den

europiske optikerorganisasjonen ECOO er det stort fokus på pasient-sikkerhet. Han sa også at Helse -og omsorgsdepartementet er bekymret for at færre studenter vil velge helsefag hvis ny teknologi endrer arbeidsoppgavene for mye.

– Vi må ta pasientene på alvor og ha god etikk. Vi må la optikere få ta det ansvaret de skal ha som helsepersonell. Husk på at vi driver med helse. «Tillit er Nordens gull» blir vi ofte fortalt av andre europeere. Den tilliten må ikke optikere skusle bort! 🚫

TOTAL™
CONTACT LENSES

OPPLEV TOTALT
KLART SYN^{1,2}

LANGT
UNNA ↗

↙ NÆRT

MØT DET NYE MEDLEMMET AV TOTAL30™ FAMILIEN

TOTAL30™ MULTIFOKAL

UTPRØVD LINSEDESIGN

PRECISION PROFILE™

Sømløst syn fra nær,
mellomavstand og avstand.^{1,2}

96%
FIT SUCCESS^{3-5*}

UTPRØVD

TILPASNINGSPROSESS

SAMME TILPASNINGSPROSESS

på alle TOTAL™ multifokale linser.

Alcon

*With two lenses or less, at the initial fitting visit.

References: 1. Lemp J, Kern J. Alcon multifocal contact lenses for presbyopia correction. Paper presented at the Canadian Association of Optometrists Congress; June 28-30, 2017; Ottawa, ON. 2. Alcon data on file, 2022. 3. Bauman E, Lemp J, Kern J. Material effect on multifocal contact lens fitting of lenses of the same optical design with the same fitting guide. Poster presented at: British Contact Lens Association Clinical Conference & Exhibition; June 9-11, 2017; Liverpool, UK. 4. Merchea M, Evans D, Kannarr S, Miller J, Kaplan M, Nixon L. Assessing a modified fitting approach for improved multifocal contact lens fitting success. Paper presented at Optometry's Meeting, the 121st Congress of the American Optometric Association; June 20-24, 2018; Denver, CO. 5. Alcon data on file, 2022

Se bruksanvisningen for informasjon om anvendelse, pleie, forsiktighetsregler, advarsler, kontraindikasjoner og bivirkninger. © 2023 Alcon NORD-T3M-2300004

THE HOOD METHOD

– MED DONALD HOOD

TEKST: KRISTÍN SELAND ÁGÚSTSDÓTTIR
FOTO: MORTEN BENDIKSEN

Hadde det ikke vært fint om det fantes en metode der selv en relativt uerfaren kliniker kan avdekke tidlig glaukom? Ved hjelp av Topcon Maestro OCT og dens 3D-wide scan har man nettopp dette.

I oktober ble Specsavers' årlige Clinical Conference avholdt, og optikere fra alle kjeder og butikker var invitert. Cirka 350 optikere møttes derfor på et konferansehotell i Oslo, og i tillegg deltok mange via de digitale overføringsene. Specsavers Clinical Conference foregår i flere land samtidig, og i hele Norden var det til sammen cirka 2000 deltakere denne dagen.

Optical Coherence Tomography (OCT) kan sammenliknes med ultralyd, og er en ikke-invasiv måling av netthinneanatomien. Men der ultralyd bruker lyd, benyttes det lys ved OCT. Teknologien bruker tilnærmet infrarødt lys som reflekteres fra netthinnen og sammenlikner dette med det samme lyset reflektert fra et referansespeil.

Til tross for at OCT-teknologien har sett en betydelig forbedring de siste årene, er det mange klinikere som ikke vet å utnytte dette. Mange tar for eksempel fortsatt kun bilder av optisk disk ved utredning av nevropati. Men uten bilder av makula, mangler viktige opplysninger for riktig og tidlig diagnostisering. Ved å bruke Hood-rapporten rutinemessig, kan du ifølge dr. Hood identifisere glaukom på et tidlig stadium kun ved hjelp av OCT.

HOOD-RAPPORTEN

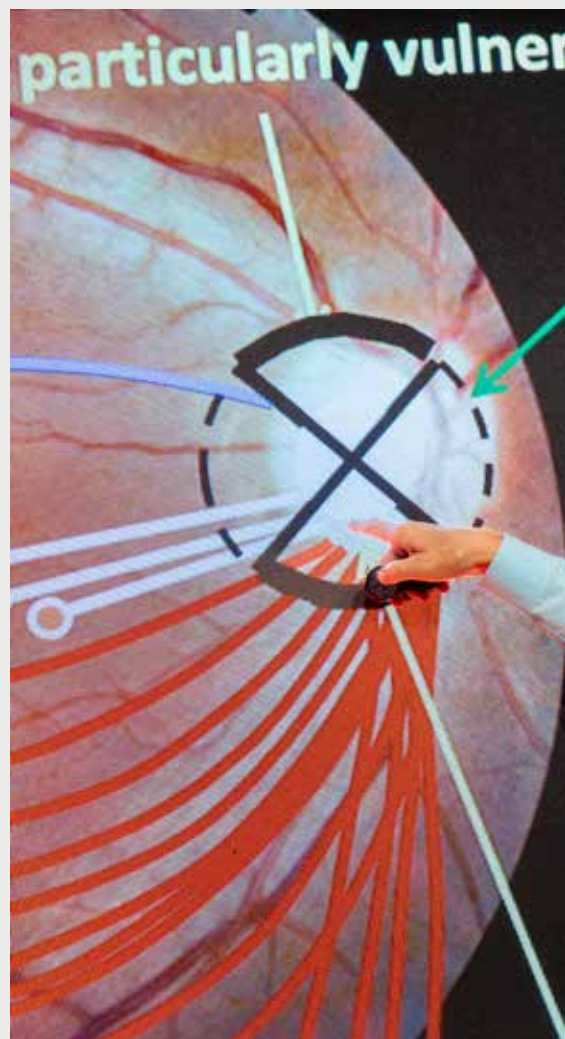
Dr. Donald Hood er professor i psykologi og oftalmisk vitenskap ved

avdeling for psykologi ved Columbia University, New York. Der leder han the Hood Visual Science Lab, som studerer det fysiologiske grunnlaget for både normal og unormal visuell prosessering ved hjelp av adferdsmessige, elektrofysiologiske og anatomiske teknikker. Sammen med Topcon har han utviklet et analyseverktøy kalt «the Hood-report».

”

Mange klinikere vet ikke å utnytte OCT-teknologien.

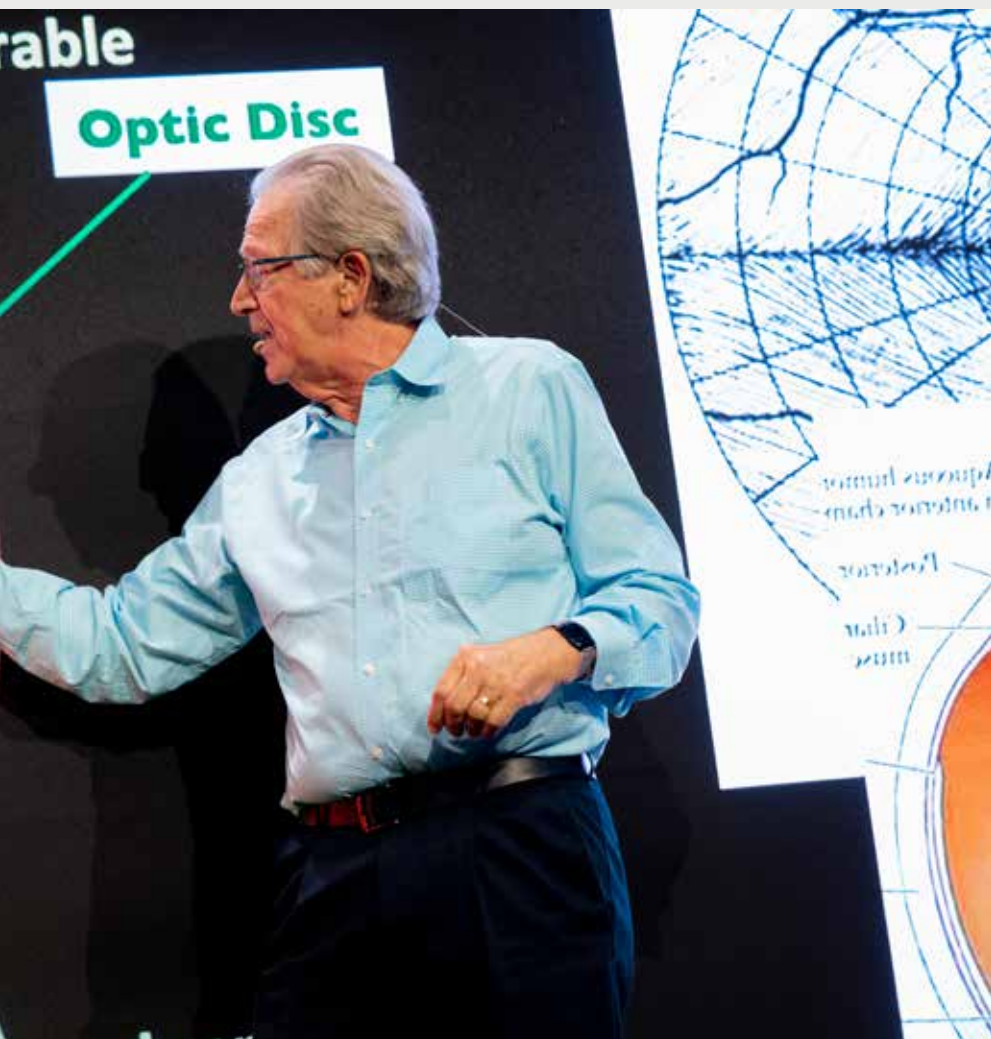
Hood-rapporten, som er tilgjengelig på Topcon Maestro OCT, er laget for å hjelpe klinikerne med å se sammenhengen mellom strukturell og funksjonell skade, og således bruke OCT for å forutsi plassering og størrelse på eventuelle synsfeltutfall som følge av glaukom eller andre optiske nevropatier. Ved å ta et 3D wide scan, vil alle dataene du trenger samles på en side, for enkelt og raskt bestemme om det foreligger nevropati. Normaldatabasen brukt i analysen strekker seg fra + 6 til - 6 dioptrier, men ved et godt scan kan den også brukes på høyere myopi.

Dr. Donald Hood som viser sammenhengen mellom funn i korresponderende punkter på netthinnen. (Foto: Artikkelforfatter)

GLAUKOM

Glaukom er en øyesykdom som dreper ganglionceller og deres aksoner. Den tidligste skaden ved glaukom oppstår i eller ved optisk disk og gir et karakteristisk bue-mønster. Den øvre og nedre delen av disken er de mest utsatte områdene for skade, og ofte er det her vi ser de første endringene. For å fullt kunne forstå mekanismen bak de typiske glaukomskadene, er det viktig å kjenne overflateanatomien til de retinale nervefibrene. Ved glaukom-mistanke er det spesielt to lag av netthinnen som er av spesiell interesse; ganglioncellelaget (GCL) og internal plexiform layer (IPL).

THE COLUMBIA UNIVERSITY METHOD

Metoden er en forenklet måte å diagnostisere glaukom på kun ved hjelp av OCT. Før man konkluderer basert på denne metoden, er det likevel viktig å gjøre andre undersøkelser av øyet og synsnerven, for å avdekke eventuelle andre årsaker til skader i GCL eller det retinale nervefiberlaget (RNFL). Det er også viktig å presisere at sidelikhet er viktig ved analyse. Se derfor alltid på det andre øyet!

Metoden består av tre spørsmål der de to første omhandler GCL+ og RNFL- sannsynlighetskartet.

Spørsmål 1: Er det et bue-liknende, unormalt område på den temporale delen av optisk disk på RNFL sannsynlighetskartet?

På 92 % av bildene er svaret NEI og du kan avslutte analysen.

For at svaret skal være JA, må det være et peripapillært unormalt (rødt) område som er del av en bue av rødt og gult, OG som strekker seg forbi den vertikale midtlinjen. Bueformede områder som følge av nevropati vil i all hovedsak krysse den vertikale midtlinjen. Så ved bruk av denne regelen ekskluderes tilnærmet alle bueformede artefakter som følge av anatomiske variasjoner.

70–90 % av alle analysene vil være enten JA eller NEI. Hvis svaret er JA eller du er usikker; Gå videre til neste spørsmål.

Spørsmål 2: Er det et topografisk korresponderende område på GCL sannsynlighetskartet (typisk temporalt for fiksering)?

”

Metoden er en forenklet måte å diagnostisere glaukom på kun ved hjelp av OCT.

Foredragsholder sammen med Åshild Martinsen, fagansvarlig i Specsavers.

For å kunne svare JA, må det unormale området på RNFL og GCL sannsynlighetskartet være del av den samme buen.

Hvis svaret er JA på både spørsmål 1 og 2, indikerer dette skade i makula.

Spørsmål 3: Er det bekreftende (topografisk) bevis for skade i RNFL på GCL p-map, cpRNFL tykkelses/b-scan?

Topografien må vise sammenfallende funn. Samme fysiologiske plassering og i samme område (se bilde 1).

Hvis du ønsker et mer utdypende innblikk i denne måten å avdekke glaukom på, kan du lese mer her:

«Improving our understanding, and detection, of glaucomatous damage: An approach based upon optical coherence tomography (OCT)» av Donald Hood.

KLINISK BESLUTNINGSTAKING OG DELT PASIENTBEHANDLING

TEKST: SOLVEIG HOVSTEIN FOTO: MORTEN BENDIKSEN

Second opinion systemet, SOS, er et internt system i Specsavers hvor optikere kan spørre om kasuistikker de lurer på. Det er lagt opp til deling med øyelege, men også mellom optikerkolleger.

Kjeden har nå synsfeltmålere og OCT i alle butikker. Trine Johnsen, som er Head of Professional Advancement hos Specsavers, forteller at second opinion systemet i utgangspunktet var tenkt for å sikre god læring da alle skulle bruke OCT. Ettersom det av og til kan være vanskelig å tolke resultatene man får, ville man med SOS prøve å unngå irrelevante henvisninger.

LÆRINGSEFFEKT OVER TID

Kurs er viktig, sier Johnsen, men det er ikke alltid det treffer akkurat hva den optikeren trenger å lære. Det å kunne sende inn kasuistikker som akkurat denne optikeren har spørsmål om og få svar fra øyelege og/eller optiker, gjør at optikeren får en god faglig og personlig utvikling. Systemet viste hvordan man kan samarbeide på tvers av profesjoner og hjelpe enda flere kunder og pasienter, i tillegg til at hver optiker lærte mer.

Specsavers ønsket å gjøre dette uten å gi kostnaden til kunden eller butikken, men ta kostnaden sentralt, for å gi best verdi for pengene også klinisk.

HVORDAN SYSTEMET FUNGERER I PRAKSIS

Med den skybaserte softwareløsningen, får man på skjermen opp OCT-scan, fundusbilder og alt av rapporter fra

synsfeltmåling. Optikeren som sender forespørselen, ser akkurat det samme som den som mottar den. Man beskriver det man lurer på og hvilke undersøkelser man har tatt. Det kommer deretter i arbeidslista til de som skal se på det (øyeleger/optikere).

”

Med den skybaserte softwareløsningen får man på skjermen opp OCT-scan, fundusbilder og alt av rapporter fra synsfeltmåling

I tillegg til deling med øyelege, er det også mulig å dele med optikerkolleger. Dette gir kunnskapsdeling på et høyt nivå.

Optikerteamet, eller «poolen» som de også kalles, er Hanne Tangen Røldal fra Haugesund, Tina Wammer fra Trondheim, Bjørnar Alsvik fra Tromsø og Holgeir Klausen fra Gjøvik. Øyelegene er Ingeborg Lund Grønning

og Arne Løberg Sæter. Ingeborg har jobbet for Specsavers siden 2012. Hun jobber både som avtalespesialist og for sykehuset Moss, Østfold. Arne jobber ved øyeavdelingen Ullevål, som leder for seksjon for barneoftalmologi og strabisme.

Løberg fortalte under foredraget på Clinical Conference at de ser utrolig mye spennende og variert, og det er mange gode spørsmål. Det har blitt avdekket viktige ting som har blitt sendt videre i tide. De har også kunnet spare systemet for en del henvisninger. Systemet har fungert som tiltenkt og alle har lært av kasuistikkene underveis. De ser for eksempel at temaet papiller går igjen. Det er også et område som krever en helhetlig vurdering og ofte må man bruke skjønn.

Trine Johnsen har også tid til å svare på noen spørsmål fra Optikeren.

I SOS er det et team med optikere som ser på kasuistikkene. Det kan være en karrierevei for de som jobber hos Specsavers, hvor det er mulig å gjøre noe annet ved siden av den vanlige jobben. Optikere får de kasuistikker hvor kollegaen som sender inn, er litt usikker på hva de skal gjøre. Når det gjelder patologi, oppfølging, om man skal henvisse eller følge opp selv, det vil

Arne Løberg Sæter og Trine Johnsen

si mer komplekse kasuistikker, så ønsker vi at de går til øyelege. Vi ønsker ikke at en øyelegeressurs skal svare på de litt enklere og optikerrelaterte problemstillingene, påpeker Johnsen.

Hvordan fungerer teamet?

– Optikeren som sender kasuistikken, velger om den sendes til øyelege eller optiker.

Alle optikerne i teamet som vurderer, har mastergrad og lyst til å dele kunnskapen de har. De må ha kapasitet, enten ved at de får lov av lederen til å svare i arbeidstida, eller de gjør det på fritida, noe de får lønn for fra Specsavers sentralt pr. kasuistikk. Det er en vaktordning med en uke

hver. Optikeren som har sent inn en case, får gjerne svar dagen etter. Tidsfristen er at det må skje innenfor 72 timer, men svarene kommer gjerne før det. Dette gjelder uansett om det er svar fra øyelege eller optiker.

Optikerne som jobber i teamet/poolen møtes jevnlig og diskuterer problemstillinger, men snakker også om hvordan de svarer og ser på spesifikke kasuistikker som er kommet inn. Øyelegene møter vi også jevnlig, for å kvalitetssjekke, men også for å sjekke at det ligger på samme nivå.

Kan alle optikerne i kjeden lære av kasuistikkene?

Specsavers arrangerer «Optikermøter», som er kvelder hvor man diskuterer

kasuistikker med optikere fra butikene. Dette arrangeres i hver region, gjerne 2-3 ganger i året. I noen regioner gjør vi det fysisk, i andre regioner tilbyr vi dette på Teams. I tillegg kommer Clinical Conference og andre større faglige arrangementer.

– Vi opplever at «en til en»-læring er veldig effektivt, så kontinuerlig læring er det ene hovedmålet og riktige henvisninger; å henvise til riktig tid og at riktige pasienter blir henvist, er det andre, avslutter Johnsen.

Kasusene som ble diskutert på Clinical Conference kan man se på Viewpoint. ●

OPTIKER ELLER OPTOMETRIST?

TEKST: KRISTÍN SELAND ÁGÚSTSDÓTTIR FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

Hvordan ser fremtiden ut for optikeren som fagperson og optometri som profesjon? Hva skal vi kalle oss? Debatten har startet og pågår for fullt!

Under workshopen etter landsmøtet i Stjørdal i april, ble salen stilt en rekke spørsmål fra styret i Norges Optikerforbund. Svarene ble sendt inn via Menti, slik at alt kunne være relativt anonymt. I tillegg ble det åpnet for diskusjon, og mange tok til talerstolen for å argumentere for eller imot de ulike synspunktene.

Det var 112 deltagere totalt. På flere av spørsmålene var det mulig å gi flere svar. Statistikken som er laget, er derfor basert på antall deltakere og ikke antall svar totalt per spørsmål. Det ble ikke laget noen oversikt over alders- eller kjønnsfordeling, ansiennitet eller hvor i landet deltagerne jobbet.

OPTIKEREN OM 10 ÅR?

De første spørsmålene til salen omhandlet tanker rundt arbeidsoppgaver i fremtiden. Tilbakemeldingene viser at optikeren ønsker å jobbe mer klinisk enn i dag. Svarene viser ønske om mer bruk av diagnostiske (og terapeutiske) medikamenter og et bedre tverrfaglig helsearbeid. Noen fremmer ønske om at optikeren skal jobbe mindre med salg i fremtiden.

SYNSUNDERSØKELSEN

På spørsmål om refraksjon og om denne anses som enkel, svarer hele 78 % ofte, mens 22 % svarer sjelden. Det gis også flere eksempler på øyetilstan-

Q15. Hvilke fordeler/ulemper finnes ved bruk av tittel «Optiker»?

FORDELER

Etablert begrep/tittel i Norge både ovenfor pasient/befolkning og helsevesen.

ULEMPER

Språkforvirring pga lavere tittel i utlandet enn i Norge
Drar assosiasjoner til yrkesfaget fremfor helsefaget

Q16. Hvilke fordeler/ulemper finnes ved bruk av tittel «Optometrist»?

FORDELER

Dekker faget bedre
Internasjonal tittel
Fungere bedre internasjonalt

ULEMPER

Ukjent tittel i Norge for pasient/befolkning og noe helsevesen
Kan skape avstand til pasient/befolkning

der som kan fanges opp under en refraksjon. De som nevnes mest er keratokonus, katarakt, ødemer, tørre øyne, diabetes, myopi, amblyopi og patologi. Antagelig er det dette som er årsaken til at hele 98 % svarer at de tilpasser anamnesen underveis i synsundersøkelsen. Hele 89 % svarer også at de endrer resultatet på subjektiv refraksjon utfra erfaring. 10 % endrer sjelden og 1 % endrer aldri. På spørsmål stilt rundt bruk av assistenter, svarer 7,1 % at de delegerer refraksjonen til en assistent. 12,5 % delegerer anamnese, vurdering og

tolkninger. På disse spørsmålene kunne man gi flere svar, slik at dette er svarandel i forhold til antall deltagere.

DELEGERING AV ARBEIDSOPPGAVER

De kliniske oppgavene som gjøres i forbindelse med synsundersøkelsen og tilpassing/utlevering av briller var også et tema. Det ble stilt noen ulike spørsmål rundt dette, samt rundt delegering av ulike oppgaver til butikkmedarbeidere. Det ble derimot ikke spesifisert hva som går under begrepet «klinisk oppgave», og dette

Fra landsmøtet i Stjørdal

vil man derfor kunne regne med at har blitt tolket ulikt. Dette ser man tydelig på spørsmålet om hvilke kliniske oppgaver som delegeres. Her svarer hele 68,8 % at de delegerer oppgaver innenfor oppmåling til produksjon av briller. 7 % svarer at de mener det er forsvarlig at butikkmedarbeidere tar et selvstendig batteri av tester, mens 82 % mener at dette ikke er forsvarlig. 11 % svarer «vet ikke». Hvis oppmerking av briller før bestilling hadde vært spesifisert som en klinisk test, så vil det antas at svarene hadde vært fordelt annerledes.

På direkte spørsmål om pasient-sikkerheten er ivaretatt når synsundersøkelsen ikke er fysisk gjennomført av optiker svarer 59 % nei, 13 % ja og 28 % vet ikke.

OPTIKER ELLER OPTOMETRIST?

Dette er et spørsmål mange optikere har reflektert over. Men er det egentlig

noen forskjell? 71 % av de spurte svarte at de føler seg mest som optometrist kontra 29 % som svarer optiker. Men hvilke fordeler og/eller ulemper er det å beholde optikertittelen? At dette er en etablert tittel i befolkningen og helsevesenet, anses som en stor fordel. Derimot så har optiker-tittelen en dårligere anseelse i utlandet der den kan gi assosiasjoner til yrkesfaget fremfor helsefaget.

Hva så med optometrist? Mange mener at dette dekker faget, slik det er i dag, bedre. Det anses også som en mer etablert internasjonal tittel. Ulempen ved å bruke denne fremfor optiker, er at den er mindre etablert i Norge, og dermed kan gi større avstand til pasienten. Men kan en endring av profesjonstittelen øke anseelsen i helsesektoren generelt? 61 % av de spurte svarer ja på dette spørsmålet. 11 % svarer nei og 28 % vet ikke. Mange mener likevel at

optiker-begrepet lenge vil brukes på folkemunne, dersom vi velger å endre tittel.

HVA ØNSKER DU AT NOF JOBBER MED?

Dette var et åpent spørsmål som styret stilte til salen, og det var åpent for å gi flere svar. Av disse svarene ønsket hele 87,7 % at NOF jobbet med videre kompetanse og utvikling av faget og helsepersonellrollen. 38,5 % ønsket at det ble jobbet med refusjon og takstordninger. Andre arbeidsområder som ble ønsket, var utdanning (16,9 %), synliggjøring av optikere som fagpersoner mot befolkningen (10,8 %), helsenett (7 %), barn og syn (6,2 %), terapeutiske medikamenter (24,6 %), tverrfaglig samarbeid og samarbeidsflyt (26,2 %), og arbeidsvilkår som lønn og arbeidsforhold (13,8 %).

UNDERSØKELSE AV PASIENTER MED RISIKO FOR GLAUKOM: BEHOVET FOR TILLEGGSSUNDER- SØKELSER OG BRUK AV MEDHJELPERE

TEKST: KNOT LURAAS OG PER O. LUNDMARK

Pasientbeskrivelsen viser betydningen av å organisere sin praksis slik at kliniske retningslinjer kan følges.

Den neste pasienten var en mann på 85 år. Han var satt opp til generell synsundersøkelse, og det var satt av 45 minutter i avtaleboken. Før konsultasjonen ble det utført en forundersøkelse av en optikerassistent, inkludert refraksjon med autorefraktor, fundus-

avbildning med Optomap og makulas- kann med OCT. Pasienten var oppegående i både hode og kropp, og hadde ikke merket endringer på synet siden siste undersøkelse hos oss. Til daglig brukte han kun lesebriller. Han var medisinert for KOLS, men husket

ikke navnet på medisinen. En vurdering av resultatene fra forundersøkelsen viste at han var hypermetrop/ astigmat uten aldersrelaterede makula- endringer.

Innledende undersøkelser viste normale pupillereflekser og motilitet.

Foto: Colourbox

Ved fingertellings-test ca. 20–30 grader midtperfert i hver kvadrant var tilbakemelding oppad nasalt på pasientens venstre øye usikker. Av den grunn ble øyelokkene teipet opp og fingertellings-testen gjentatt, men fortsatt med samme resultat. Undersøkelse av adnexa og fremre segment viste lateral dermatochalase, arcus senilis, fremre kammervinkel etter van Herick grad 3 samt kjernekatarrakt (NO3, NC3) på begge øyne. Korrigert visus ble målt til 0,6 på HØ og 0,7- på VØ. Reduksjonen i visus antas å ha sammenheng med kjernekatarrakten. Pasientens intraokulære trykk (IOT), målt med Goldmann applanasjon-tonometri (GAT), ble funnet til 20 mmHg på HØ og 26 mmHg på VØ. Innsyn i øyet var begrenset.

Her var det utvilsomt behov for å undersøke nærmere av flere årsaker: Usikker respons oppad nasalt ved fingertelling VØ kan ha sitt opphav i flere mulige bakenforliggende årsaker, det ble funnet en forskjell i IOT mellom øynene og innsyn i øyet var begrenset. Derav behovet for en time til tilleggsundersøkelser. Neste pasient var allerede kommet, ventende med en kaffe og mer enn klar. Første ledige time, fire dager senere, ble avtalt med begrunnelsen at det var nødvendig å gjøre noen ekstra undersøkelser fordi det var usikkert om han så fingre oppe på sitt VØ. I mellomtiden ble det lagt planer for tilleggsundersøkelser med fokus på synsfelt, IOT og papillevurdering.

Vi startet tilleggsundersøkelsene med synsfeltmålinger med Octopus 900 (standard automatisert perimetri, glaukomprogram og TOP strategi). Pasienten var som sagt godt voksen, hadde ikke utført perimetri tidligere og det var uvisst hvordan han ville klare testen. Imidlertid, fordi resultatene hadde god pasientpålidelighet og i tillegg hadde utvetydige utfall, ble det vurdert som ikke nødvendig å gjenta undersøkelsen en andre gang. Plottet for VØ bekreftet en defekt i superior nasale kvadrant VØ, men viste også en defekt i inferior nasale synsfelt. Denne gang ble IOT (GAT) målt til 20 mmHg på begge øyne. Åpen kammervinkel

ble bekreftet ved gonioskopi på begge øyne.

Undersøkelse med spaltelampe/volk i mydriasis (Tropikamid 0,5 %) viste en randekskavert papille inferior samt fortykning også av superior rim på VØ. I tillegg ble det tatt stereoskopiske fundusbilder av hvert øye ved hjelp av sideforskyvning (Kowa, nonmyd α -D funduskamera). Bildene ble studert med stereoviewer på PC skjermen i klinikken. Dette gir en utmerket mulighet for stereoskopisk vurdering, også i ettertid. OCT (OPKO Spectral OCT SLO) med glaukomanalyse ble foretatt, der resultatene var klart sammenfallende med funnene i den oftalmoskopiske vurderingen av papillene. Sammenligning av resultatene med synsfeltplottet for VØ indikerte en struktur-funksjons-sammenheng.

En nylig publisert studie fra Gøteborg i Sverige viser en prevalens av glaukom i aldersgrupper 70 år på hele 4,8 %, hvorav 56 % var udiagnostiserte med glaukom (Johansson LH, 2023). Studien er utført på en pasientgruppe som optometrist/optikere ser ukentlig. Med andre ord, hvis noe ser ut å være glaukom i denne aldersgruppe er sannsynligheten stor for at det er en riktig vurdering.

NOFs kliniske retningslinjer for undersøkelse av pasienter med risiko for åpenvinklet glaukom gir oss god veiledning i systematisk undersøkelse av glaukomsuspekterte pasienter. Retningslinjene setter også krav til kunnskap og utstyr vi som fagpersoner skal beherske i vår kliniske hverdag. I dette tilfelle ble diagnosen satt til å være primær åpenvinkel glaukom for VØ. En funnet sammenheng mellom synsfeltdefekter og strukturendringer i papillen styrker diagnosen glaukom, mens kammervinkelen ble vurdert som åpen med van Hericks metode og gonioskopi. En tydelig diagnose svarer på spørsmålet om hvordan sykdommen utvikles og behandles, og gir oss derfor trygghet for videre håndtering.

Det er ofte behov for tilleggsundersøkelser når eldre pasienter undersøkes. Avtaleboken er som regel fullbooket, og det er ofte kun optikeren

som kan utføre tilleggsundersøkelsene. Det er utvilsomt en begrensning når det gjelder klinisk forsvarlig håndtering, at man ikke har organisert sin klinikk slik at det nettopp kan utføres tilleggsundersøkelser fortløpende. Behovet for en mer systematisk bruk av optikerassistenter er klart til stede, for å avlaste optikeren, men også for å utføre målinger som kan delegeres. Optikerens oppgave er jo først og fremst å tolke resultater for så å se det kliniske bildet. Medisinske profesjoner organiserer ofte sin praksis på en slik måte at flere undersøkelser utføres av assistenter. Et større fokus på å benytte optikerassistenter med relevant opplæring til å avlaste optikeren, vil utvilsomt være en del av den fremtidige løsningen. I NOFs kliniske retningslinjer nr. 17 beskrives bruken av medhjelpere som bygger på Helsepersonellovens paragraf 5 (Lov om helsepersonell). Det forutsettes at det utvises forsvarlighet ut fra oppgavens art og personellets kvalifikasjoner. Det er optikeren som har ansvar for kontroll og tilsyn ved delegering av oppgaver og bruk av medhjelpere. Det er og blir viktig å organisere klinikken slik at tilleggsundersøkelser kan gjøres fortløpende for å ivareta en forsvarlig praksis. Med stor sikkerhet vil vi se en annen hverdag fremover, både når det gjelder ny teknologi, bruken av medhjelpere og kunstig intelligens som også kan bli en nyttig «medhjelper». ●

REFERANSER

Johansson, L.H., Kalaboukhova, L., Erhag, H.F., Skoog, I. & Zetterberg, M. (2023) The prevalence of glaucoma in a 70-year-old Swedish population in the city area of Gothenburg. *Acta Ophthalmologica*, 00, 1–8. Hentet fra: <https://doi.org/10.1111/aos.15734>

Lov om helsepersonell (Helsepersonelloven). (1999). (LOV-1999-07-02-64). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64>

NY MASTERGRAD FOR Å MØTE SAMFUNNETS BEHOV

TEKST: GRO HORGEN VIKESDAL (NESTLEDER) OG BENTE MONICA AAKRE (INSTITUTTLEDER)
INSTITUTT FOR OPTOMETRI, RADIOGRAFI OG LYSDESIGN, FAKULTET FOR HELSE- OG SOSIALVITENSKAP,
UNIVERSITETET I SØRØST-NORGE

Universitetet i Sørøst-Norge (USN) moderniserer utdanningstilbudet for å holde tritt med fagets utvikling og samfunnets endrede behov.

NYTT MASTERPROGRAM

Optometrimiljøet ved USN jobber kontinuerlig for å forbedre og videreutvikle studietilbudene for optikere i Norge. Arbeidet med å videreutvikle mastergradstilbudet for optikere er startet, og det nye tilbudet blir enda mer fleksibelt enn tidligere. Det nett- og samlingsbaserte programmet vil bestå av tre årsmoduler, som kan tas samtidig som man jobber. Alle modulene har valgmuligheter, slik at man selv setter sammen de emnene man ønsker, for å oppnå ønsket kompetanse. Emnene er i stor grad basert på tidligere studieretninger innenfor pediatrik optometri og ortoptikk, allmenoptometri og synsrehabilitering.

I tillegg skal det utvikles nye emner, blant annet innenfor synsutvikling hos barn, behandling av brytningsfeil og bruk av terapeutiske øyedråper.

Den første modulen vil være klar for opptak allerede høsten 2024. Mastergradsprogrammet skal gjennom en akkrediteringsprosess med mål om å starte opp i 2025, men man kan søke den første modulen allerede i 2024. Den vil da kunne innpasses inn i mastergraden når den er akkreditert. Det vil også være mulig å kun søke opptak til enkeltemner, og svært sannsynlig vil C-kravet for opptak bortfalle. Det vil si at optikere i Norge som har lavere enn C i snittkarakter, og som til nå ikke har hatt mulighet til å kvalifisere seg til masteren, får mulighet til å ta en mastergrad.

FALLENDE SØKERTALL

Det har vært for lave søkertall til masterprogrammene. Fagmiljøet og instituttledelsen hatt møter med Optikerbransjen, Norges Optikerforbund og de ulike kjedene om mulige årsaker. Vi har kartlagt hva slags kompetanse det er behov for, og vi har gjennomført en spørreundersøkelse blant masterstudentene.

Tilbakemeldingene er entydige: Det er behov for optikere med mastergrad! Men: Mange optikere og andre aktører i bransjen er ikke klar over hva slags kompetanse man har som optiker med bachelorgrad versus mastergrad per 2023. En annen klar trend fra samtale og undersøkelser, er et ønske om fleksibilitet og valgfrihet. Mange ønsker å kunne ta mastergrad i eget tempo og selv velge emner.

Dagens studenter må regne med å fylle på med ny kunnskap gjennom livslang læring (Foto: Dag Øyvind Olsen)

HVA SLAGS KOMPETANSE TRENGS?

Utdanningen innen optikerfaget har utviklet seg i tråd med samfunnets endringer. Fremdeles er det kompetanser innen optometrifaget som ikke er fullt ut dekket i grunnutdanningen. Derfor er det avgjørende at både den enkelte optiker og optikerbedrift er klar over hvilken kompetanse de har, for å sikre forsvarlig praksis i samsvar med helsepersonelloven.

De største endringene de siste årene er at grunnleggende kontaktlinseferdigheter og bruk av medikamenter er en del av bachelorutdanningen. Andre kompetanser, som spesiallinser, spesielle undersøkelsesmetoder som OCT, barns synsutvikling og behandling av amblyopi krever en mastergrad. Disse endringene innebærer at flere optikere må ta en mastergrad for å ivareta samfunnets behov. Det er også forventet at det vil skje en omfordeling av oppgaver mellom øyeleger, fastleger og optikere fremover. Derfor er det viktig at optikerstanden kan tilby dyktige fagfolk som kan påta seg oppgaver som øyeleger og leger kanskje ikke lenger har kapasitet til å utføre.

Følg med på USN sine sider for utlysning av studietilbud – eller følg oss på Facebook: Nasjonalt senter for optikk, syn og øyehelse. 📍

THEALOZ®DUO

THEALOZ®DUO GEL

Kombinasjonen som fukter, smører og beskytter den okulære overflaten

Nå med 6 måneders
holdbarhet etter åpning

- Medisinsk utstyr klasse IIb -

Følg oss på Instagram eller Facebook:

@thealozduonorge

THEA NORDIC • order.nordic@theapharma.com • www.thea.no

Théa
let's open our eyes

HVORDAN SKAL OPTIKER- UTDANNINGEN BEST TILPASSES ET BEHOV SOM LIGGER I FREMTIDEN?

TEKST: PER O. LUNDMARK, KNUT LURAAS OG JAN RICHARD BRUENECH
FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

Spørsmålet dreier seg ikke bare om de kunnskapene og ferdighetene som vil være nødvendige for å møte samfunnets behov i fremtiden, men også om hva vi som yrkesgruppe mener at vi skal jobbe med.

Optikeryrket vil bli påvirket både av endringer i samfunnets behov, og av utviklingen innen teknologi og medisinske fremskritt. Befolkningsprognoser i den vestlige verden viser at behovene for helse- og omsorgstjenester vil øke med en aldrende befolkning. Med dette følger også en forventet økt kompleksitet i behovene, da mange eldre har flere tilstander eller funksjonsnedsettelse. At en slik utvikling vil ha konsekvenser også for øyehelsetjenestene, er ikke overraskende. I øyelegeforeningens KONUS-rapport (2012) ble det anslått en drastisk økning i behovet for øyekonsultasjoner frem til 2030 og videre mot 2060. Dertil kommer øye- og synsrelaterte undersøkelser og rehabiliteringer i primærhelsetjenesten, og det faktum at et økende antall pasienter vil ha komplekse sykdomsbilder med flere tilstander. Parallelt med endringene i behovet for helse- og omsorgstjenester, forventes den teknologiske utviklingen å gå stadig raskere. Utvikling av informasjons- og kommunikasjonsteknologi vil tillate konsultasjoner og diagnostiske tester på avstand og samarbeid i virtuelle team. Avanserte diagnostiske verktøy og teknologier som bruker

”

Utvikling av informasjons- og kommunikasjonsteknologi vil tillate konsultasjoner og diagnostiske tester på avstand og samarbeid i virtuelle team.

kunstig intelligens, vil bidra til mer presis og tidligere identifisering av sykdommer. Avanserte behandlingsmetoder og behandlingsprodukter (smarte løsninger) vil gi tilpassede og formålstjenlige behandlingsløsninger for hver pasient. Den teknologiske utviklingen vil påvirke og endre behovene og forutsetningene for helse- og omsorgstjenestene, og derav også behovene for kunnskaper og ferdigheter. Også den omstilling som er nødvendig for å møte endringene i fremtiden vil kreve ferdigheter. I en OECD rapport fra 2021 løftes ferdigheter som analytisk evne, samhandling, livslang læring og digital

kompetanse opp. Tradisjonelle læringsmål må nødvendigvis samses med nye læringsmål hvis fremtidens kompetansebehov skal oppnås.

Hvem skal gjøre hva og hvor mye blir et betimelig spørsmål å stille når vi retter blikket inn i fremtiden. For vår egen yrkesgruppe, som i hovedsak jobber i privat virksomhet, er spørsmålet av enda større betydning, simpelthen fordi at vi foreløpig ikke er en fullt anerkjent del av øyehelsetjenesten. Derfor blir også diskusjonen om hva vi som yrkesgruppe ser for oss at vi kommer til å jobbe med i fremtiden et sentralt anliggende. Hvilke behov burde prioriteres høyt, hvilke kan prioriteres lavere, og finnes det behov som til og med kan dekkes av tilstøtende yrkesgrupper, slik at vi kan tilby våre tjenester der de behøves mest? Hvor viktig er det å møte behovene innen primærhelsetjenesten eller behovet for avlastning av spesialisthelsetjenesten, sammenlignet med andre behov som vi ser vil komme? Uten en omforent forståelse for hvilke arbeidsoppgaver vi som yrkesgruppe skal engasjere oss i, vil målbildet av den yrkesrolle som utdanningen skal lede frem mot forbli uklart. Dette vil i sin tur gjøre det vanskelig å definere de

Dagens optikerstudenter kan regne med å få nye arbeidsoppgaver i fremtiden.

kunnskaper, ferdigheter og kompetanser som utdanningen skal gi. Motsatsen er å la utdanningens innhold endres etter hvert som behovene endres. Dette er den tilnærming vi kjenner best, men som er både ressurskrevende og lite fremadrettet fordi endringer i utdanning tar tid å gjennomføre. Tilnærmingen gir ikke mye rom for nytenking og derfor blir også mulighetene for å påvirke utviklingen av yrkesrollen begrenset. En alternativ løsning når målbildet av fremtidens yrkesrolle er uklart, kan være å dekke flere mulige behov i utdanningen. Ulike veivalg med fordypninger innen flere temaområder, åpner for flere mulige roller for yrkesgruppen og flere studenter. Bredden minsker risikoen for feilsatsing, men kan bli en krevende løsning hvis den ikke skal gå på bekostning av kvaliteten. En annen mulig konsekvens av å satse bredt heller enn bevisst, kan bli at vi unngår å sende tydelige signaler på at vi ønsker oss en bestemt

utvikling av yrkesrollen. Uten en diskusjon og en forståelse for hvilke behov i samfunnet som bør prioriteres i fremtidens utdanning, så finnes det en risiko for at vår yrkesgruppe ikke klarer å oppfylle disse, hverken i kvalitet eller kvantitet (antallet uteksaminerte med nødvendige kvalifikasjoner).

Vi mener at diskusjonen i debattinnlegget er både nødvendig og avgjørende når utdanningen skal rigges for fremtiden. Mye tyder på at behovene for helse- og omsorgstjenester vil endres drastisk med en aldrende befolkning. Hvis vi ser for oss at vår yrkesgruppe skal imøtekomme disse behovene og være en anerkjent del i primærhelsetjenesten, hvor yrkesgruppen også avlastet spesialisthelsetjenesten, så bør utdanningen rigges primært med dette som formål. Biomedisinsk innhold i utdanningen kan bli avgjørende for at vi som yrkesgruppe skal mestre et utvidet ansvar for behandling og oppfølging.

Utdanningen må også ses under ett, uansett om modellen er 3 år (BSc) + 2 år (MSc) eller 5 år (BSc/MSc). Dette sikrer at innholdet i utdanningen tilpasses et bestemt målbilde for yrkesrollen og at samhandling mellom kompetansenivåer i yrkesgruppen blir en naturlig del av utdanningen. En todeling av kompetansenivåene mellom optikere og optometristere hjelper til å synliggjøre ansvarsområder og viser for myndigheter og tilstøtende yrkesgrupper hvordan vi deler på ansvaret. Innholdet i utdanningen må gjenspeile utdanningenes primære formål og den teknologiske utvikling som forventes. Det betyr prioritering av læringsmål som er i tråd med målbildet for fremtidens yrkesrolle og som er fremtidsrettet i henhold til den teknologiske utviklingen, i tillegg til nedprioritering av andre læringsmål som kanskje er mer tradisjonelle.

Innholdet i artikkelen gjenspeiler forfatterens personlige meninger. ●

DYKTIGE BUTIKKMEDARBEIDERE I C)OPTIKK

c)optikk skolen har helt siden 2005 vært en viktig satsing på butikkmedarbeiderne i c)optikk. Skolen har vært gjennomført årlig og fylles hvert år opp av ca. 20 ivrige studenter. Innholdet i c) optikk skolen er variert og kun faglig rettet. Eksempler på temaer er: innføring i øyets anatomi og fysiologi, synsundersøkelser, brilleglass, kontaktlinser, optisk utstyr, sykdomslære og førstehjelp for øyet. Siste samling avsluttes med en skriftlig eksamen.

Veteransamling i Århus, med besøk hos leverandører

Fornøyd gjeng som nettopp har bestått eksamen.

I tillegg til god faglig trygghet å ta med seg tilbake til butikken, knytter deltakerne viktige bånd i bransjen og med hverandre.

c)optikk har engasjert dyktige forelesere som representerer ulike områder, inkludert leverandører, c) optikere, Optikerbransjen og Hjelpemiddelsentralen.

I oktober ble 15 dyktige butikkmedarbeidere uteksaminert. Etter en nervepirrende eksamen hadde de en hyggelig avslutning i Oslo, med utdeling av roser og premiering av beste student. Rodenstock sponset med en flott premie

og gode ord til den fine gjengen. Dette var 14. gang c)optikk skolen ble gjennomført, og mer enn 280 butikkmedarbeidere har deltatt i programmet!

Nesten hvert år blir det også arrangert en samling hvor tidligere deltakere kan melde seg på for å få enda mer kunnskap. Vi kaller dette veteransamling – selv om de ikke er det spor gamle!

I år gikk veteransamlingens tur til Århus, der de besøkte leverandørene Nine Eyewear, Design Eyewear Group og Bellinger House. Spennende besøk og god pleie av vennskap. 📍

JULBO UTVIDER HORISONTEN

Julbo presenterte sine nyheter på Silmo 2023 i Paris. Nå utvides porteføljen.

Den store nyheten er at årets kolleksjon ikke bare er rettet mot outdoor-entusiastene: Fra og med 2024 vil vi også dekke lifestyle-segmentet. Vi vil tilby alt fra solbriller til vanlige briller med helt nye innfatninger – selvsagt både for damer og herrer.

Julbo er et klassisk, familieeid varemerke fra Jura i Frankrike. Siden 1888 har Julbo stått for innovasjon og kvalitet innen optiske produkter. Julbos motto er: Pushing limits each and every day to experience the best ever emotions. 📍

Bli kjent med hele kolleksjonen på www.julbo.com

FRISKE & OPPLAGTE ØYNE - HVER DAG

Varm opp | Legg over | Slapp av

MEDISINSK UTSTYR KLASSE I

BLEPHA EYEBAG®

GJENBRUKBAR VARMEMASKE

Lindrer tørre, trette og såre øyne

Behandler MGD* & Blefaritt

* Meibomsk kjerteldysfunksjon

THEA NORDIC • order.nordic@theapharma.com • www.thea.no

 Théa
let's open our eyes

SKIBRILLE FRA EVIL EYE

Den nye skibrillen fra evil eye, peaksight cl, har alle funksjonene du trenger for en lang dag på fjellet.

Enten det er oppover eller nedoverbakke, trenger du goggles med optimal passform. For å garantere dette bruker evil eye en dual frame-teknologi.

Frontrammen laget av det ekstremt lette og fleksible PPX®-materialet tilpasser seg optimalt den respektive hjelmstørrelsen, mens hovedrammen alltid sitter perfekt på ansiktet for å sikre maksimal beskyttelse. Flerlags-skummet rundt nesen er spesielt formet for å redusere trykket på nesen og garantere frihet når du puster. Dette sikrer et høyt nivå av komfort for brukeren uavhengig av tid i løypa.

Hodestroppen i silikon gir en enkel og rask tilpasning til ulike hode- og hjelmstørrelser og sikrer at brillene sitter stødig under bruk.

Et annet teknisk høydepunkt er FAST – fast adaption sight technology. En enkel, rask bevegelse er alt som skal til for å skifte linse ved skiftende værforhold.

Et godt designet ventilasjonssystem sørger for tåkefri sikt. Dynamisk ventilasjon og avtrekk er i stand til å kanalisere fuktig luft bort for å redusere kondens på linsen og dermed forhindre svekkelse av synet. ●

ACTUS PEOPLE TIL NORGE

Actus People har siden 2016 vært en ledende leverandør av bemanningstjenester til den svenske optikerbransjen. Det er med stor glede og stolthet at vi nå kunngjør vår inntreden på det norske markedet.

Med eksisterende tilstedeværelse i Sverige og Danmark, markerer vår utvidelse til Norge en viktig milepæl i vår skandinaviske ekspansjon.

Actus People har opparbeidet seg et solid renommé for pålitelighet og kvalitet, takket være lang erfaring med

å matche kompetent personale med bedrifters behov.

Vi har satt nye bransjestandarder i Sverige, og nå er vi klare til å tilby den samme høye kvaliteten på skreddersydde bemanningsløsninger i Norge. Vi gleder oss til å skape et langsiktig partnerskap med deg og bidra til vekst for din bedrift.

Er du optiker på utkikk etter jobbmuligheter i Norge? Actus People kan være din inngang til spennende muligheter. Vi legger stor vekt på å

skape verdifulle arbeidsforhold som tilrettelegger for personlig og faglig vekst. Bli med i vårt voksende fellesskap – vi ser frem til å ønske deg velkommen!

Har du spørsmål, vennligst kontakt vår Country Manager Annica Nielsen, som kan nås på:

E-post: annica@actuspeople.se

Mobiltelefon: +47418 62722 ●

OPTI MÜNCHEN 12.–14. JANUAR 2024

opti vil i tillegg til messen ha en digital nettverksplattform, opti CONNECT. Her kan besøkende og utstillere holde kontakten hele året.

Plattformen fungerer også som en enda mer målrettet messeplanlegger. Plattformen tilbyr personlige og interaktive funksjoner for å intensivere utvekslingen mellom utstillere og besøkende utover selve messen.

opti CONNECT er en markedsføringskanal for utstillere rettet mot en spesifikk målgruppe.

Det gir oppmerksomhet og tiltrekker de riktige besøkende. Utstillere kan også generere nye forretningskontakter og måle effektiviteten av markedsføringen sin. På plattformen presenteres produktene deres med bilder, videoer og tekster, og gir et innblikk i hva de vil vise på messen.

Smarte algoritmer gjør det mulig med personlig tilpassede e-postoppdateringer for besøkende som er interessert i bestemte produkter eller tjenester. I tillegg rangerer algoritmene innholdet etter besøkendes interesse. Dette gir utstillere relevante nøkkeltall i sanntid om virkningen innholdet har, samt informasjon om potensielle kunder.

opti-besøkende kan filtrere kategorier og emner i forhold til interesser og finne relevant utstillerinnsinnhold raskere. De kan også følge fokustemaer og bedrifter, og planlegge messedeltakelsen på forhånd på en mer målrettet måte. Den integrerte søkefunksjonen hjelper besøkende å finne matchende utstillere som de kan registrere seg for. I tillegg gjør overvåkningslisten og interaktive hallplaner det enklere å planlegge et besøk på messen. Å få nettverk online er også en mulighet, i tillegg til personlig møte. Man kan registrere seg gratis på <https://connect.opti.de/en>.

Fra opti 2023 (Foto: Dag Øyvind Olsen)

ME WE ARE opti

THE INTERNATIONAL TRADE SHOW
FOR OPTICS & DESIGN

12.–14.01.2024

Fairground Munich
www.opti.de

STERKERE SAMMEN SOM MEDLEMSEID OPTIKERKJEDE

Dette året har vært en viktig milepæl for Alliance Optikk. Fra å være et innkjøps-samarbeid har vi nå blitt en medlemseid kjede med 70 butikker. Denne utviklingen understreker vår støtte til selvstendige, lokale optikere samtidig som vi samler våre ressurser for å styrke hverandre.

Støtte til selvstendige, lokale optikere

Vi fokuserer på å støtte og fremme selvstendige lokale optikere. Våre medlemmer har tilgang til et bredt spekter av fordeler som styrker deres uavhengighet samtidig som de drar nytte av fellesskapets styrke. Vi tilbyr verktøy for lønnsom drift, inkludert nettbutikk, lokale nettsider, markedsføringsprogrammer og årlige utbetalinger av utbytte.

Selvstendighet og samhold

Vi tror på verdien av lokal optiker-selvstendighet. Våre medlemsfordeler er designet for å forsterke dette, samtidig som vi bygger et solid samarbeid som gjør oss sterkere sammen. Ved å tilby egne merkevarer, bedriftsavtaler, forsikringer og praktiske løsninger som abonnementstjenester og betalingsalternativer, skal vi gjøre det enkelt og lønnsomt å drive butikk uansett størrelse.

Optimalt syn - hele livet

Alliance Optikks visjon og kundeløfte går hånd i hånd: «Gjennom grundige syns- og øyehelseundersøkelser, forståelse av synsbehov, samt presis tilpasning av synshjelpemidler bidrar vi til optimalt syn hos våre kunder – hele livet.»

Personlig oppfølging og optikerfaglig dyktighet

Slagordet, 'Din Fastoptiker', illustrerer vår forpliktelse til personlig oppfølging og faglig dyktighet. Vi er ikke bare kundens optiker; vi er også den pålitelige rådgiveren innen øyehelse og øyekomfort.

STARTE EGEN BUTIKK? BLI EN
DEL AV VÅR OPTIKERFAMILIE

**VEKST OG
MULIGHETER
HOS ALLIANCE
OPTIKK**

*Vi ønsker alle lesere,
annonsører og forbindelser
en gledelig jul og et
godt nytt år*

OPTIKEREN

EYECHECK BLIR EYS

På få år har Eyecheck Systems vokst til å ha åtte ansatte. Nå har det norske selskapet som drifter en telemedisinsk øyeklinikk for optikere skiftet navn til Eys. Til jul kobler de optikere opp mot Norsk Helsenett.

TEKST OG FOTO: DAG ØVIND OLSEN

Det er sterk vekst innen telemedisin og Eys var tidlig på banen og tilbød optikere bistand med digital øyelege som kunne vurdere fundusfoto, blant annet. Nå har Eys avtale med mange av optikerkjedene i Norge og eksempelvis er alle Synsam-butikker knyttet opp mot denne digitale øyelege-løsningen. Samtidig har Eys ekspandert kraftig det siste året. Selskapet har i dag åtte ansatte, i tillegg til øyelegene som jobber som konsulenter. Eys har også etablert seg i Danmark og Sverige og planen er nå å eksportere den norskutviklede teknologiløsningen også til Frankrike.

Nå i desember ferdigstilles en avtale som gjør at optikerbedrifter her hjemme kan kobles opp mot Norsk Helsenett gjennom Eys.

- På den måten blir flyt av pasientdata enklere og kan gjøres gjennom oss. Det har vært stor interesse for denne løsningen, sier CEO Rasmus Heim.

Eys holder til i Forskningsparken på Blindern i Oslo. Her er CEO Rasmus Heim og COO Caroline Kverne på messe.

📍 OSLO 📍 TRONDHEIM 📍 ELVERUM 📍 ÅLESUND 📍 FINNSNES 📍 MOELV 📍 HAMAR
📍 MOLDE 📍 TROMSDALEN 📍 BRUMUNDDAL 📍 GJØVIK 📍 HARSTAD 📍 NARVIK

ER DU VÅR NYE OPTIKER?

Vi søker etter optikere som har fokus på god øyehelse, de beste løsningene og ønsket om å dele sin kliniske ekspertise.

SYNSAM

SØK HER

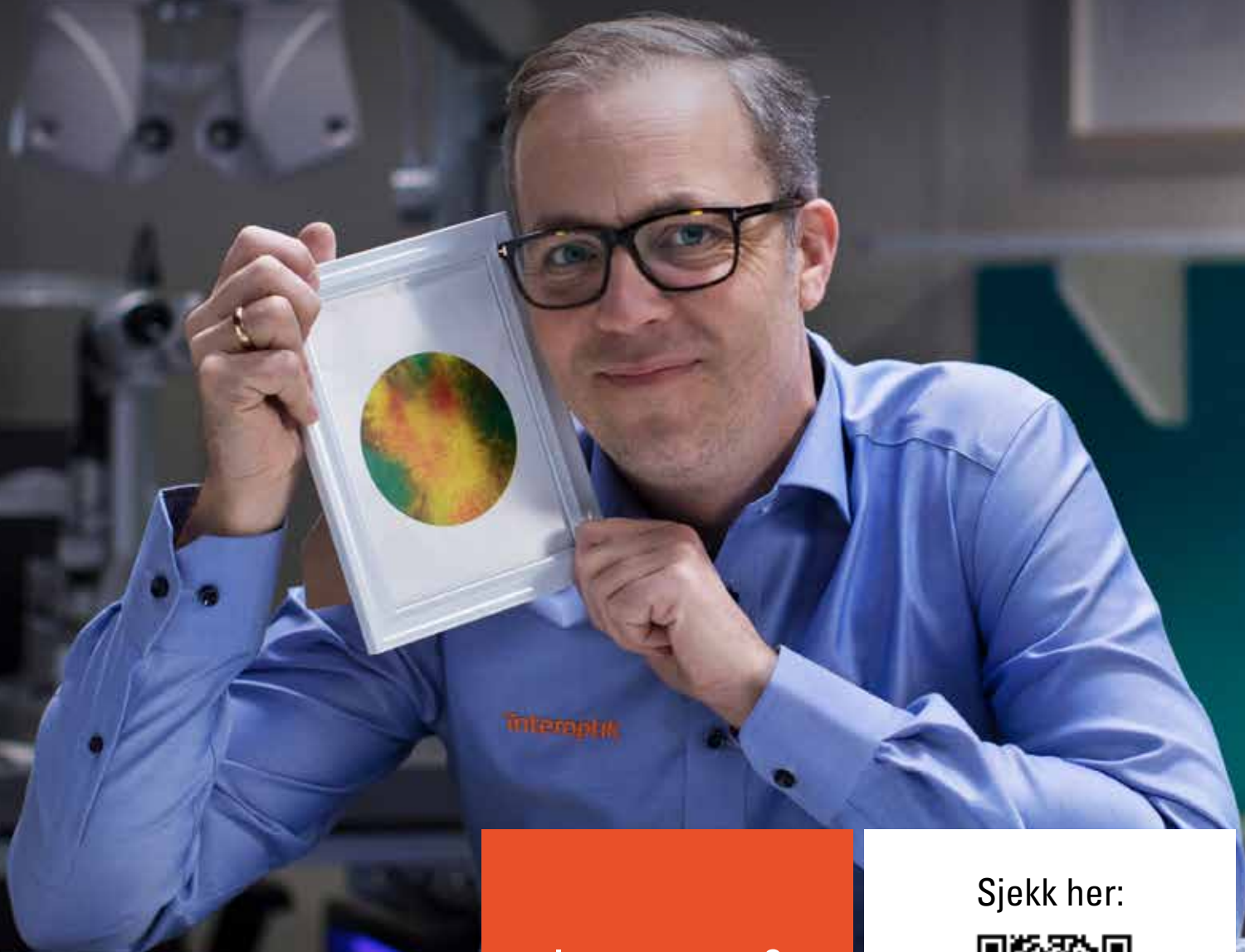

Har du en Interoptiker i deg?

Brenner du for faget og deler vår visjon om å **bli kundens personlige optiker?**

Som Interoptiker kan du tilpasse synsundersøkelsen personlig til hver enkelt pasient. Det settes av god tid til hver synsundersøkelse så du får brukt din verdifulle kompetanse til å gjøre det du kan best – en synsundersøkelse er tross alt ikke gjort unna på et blunk.

Interoptik har som mål å ha det beste utstyret. Derfor kan du tilby dine pasienter spesialtilpasset synsundersøkelse med den nyeste teknologien på markedet. Med tilgang til både optomap og OCT har du de beste forutsetningene for å avdekke tegn på øyesykdom på et enda tidligere stadium.

interoptik

Sjekk her:

Interessert?
Se våre ledige
stillinger:

interoptik

DET FINNES OPTIKERE. OG DET FINNES INTEROPTIKERE.

Interoptik
har Norges
mest fornøyde
optiker kunder

I Specsavers kan optikerne våre benytte seg av vår second opinion-tjeneste (SOS), hvor man kan konferere utfordrende caser med en øyelege eller optikerkollega, når man er usikker på om kunden bør henvises videre eller ikke.

“ - Dette er til stor hjelp for optikere når man er usikker på veien videre eller ønsker en god second opinion fra en annen dyktig optiker i Specsavers eller en øyelege med solid erfaring, før man henviser til øyelege. For meg representerer SOS en ekstra trygghet som optiker og gjør hverdagen enklere.”

Lisbeth, optiker

Nysgjerrig på mulighetene hos Specsavers?

Skann QR-koden hvis du ønsker å bli bedre kjent med Specsavers, besøk join.specsavers.com/no, eller kontakt Jennifer Eriksson på jennifer.eriksson@specsavers.com.

join.specsavers.com/no

Specsavers

Brilleland engasjerer seg: **Vision for All** *- hjelp oss å hjelpe*

I samarbeid med Vision for All reiser vi til fattige områder hvor tilgangen på synsundersøkelse og synshjelpemidler er nærmest fraværende. Vi hjelper mange mennesker med å se bedre. Dette handler i første omgang om å gi mennesker bedre syn, og dermed også muligheten til skolegang, jobb og sosial omgang. Vi mener at godt syn er en menneskerett. Er du en optiker som vil noe mer med jobben din?

-Bli med i vårt viktige arbeid!

Hos Brilleland får du ekstra fridager og støtte til å reise med VFA for å hjelpe

Scan med mobilen for å se våre ledige stillinger

Krogh Optikk søker optikere

Er du min nye kollega?

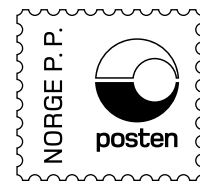
“Som optiker hos Krogh Optikk får jeg mulighet til å jobbe med avansert utstyr, slik at jeg kan tilby den beste øyehelsetjenesten til kundene våre.”

Søk her:

Krogh Optikk
se forskjellen

Returadresse:
Norges Optikerforbund
Øvre Slottsgate 18/20
0157 OSLO

REACHING NEW PATIENTS

**NEW
PARAMETERS
ADDED**

BAUSCH + LOMB ULTRA® MULTIFOCAL FOR ASTIGMATISM

SEAMLESS¹

3-Zone Progressive Design™ seamless
vision near, far and in-between¹

STABLE²

OpticAlign™ Design
≤5° rotation on 95% of patients

SIMPLE^{3,4}

Easy to fit*^{3,4}
In stock and ready to ship

3280 parameters available in stock and ready to ship so you can reduce your patients' waiting time and fulfil their vision needs sooner.

* When the ECP followed the fitting guide **1.** ULTRA® Comfort Experience™ for Presbyopia Data Analysis Phase 1 + 2, 2017. **2.** Bausch + Lomb ULTRA® Multifocal for Astigmatism stabilisation study. **3.** Bausch + Lomb, 2013. Perceptions of Bausch + Lomb PureVision® 2 for Presbyopia (#815). Rochester. **4.** Bausch + Lomb, 2016. A study to evaluate the product performance of two designs of soft toric lenses Rochester.

Please read the Instructions for Use (IFU) for risks associated with Bausch + Lomb ULTRA® contact lenses.

®/™ are trademarks of Bausch & Lomb Incorporated or its affiliates. ©2023 Bausch & Lomb Incorporated or its affiliates.

ULT/EN/2305/76 June 2023